

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Obecní zřízení a jeho uplatnění v městě Vidnava a Mikroregionu Žulovsko

Jana Distlerová

Bakalářská práce

2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana DISTLEROVÁ, DiS.**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Obecní zřízení a jeho uplatnění v městě Vidnava
a Mikroregionu Žulovsko**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Historický vývoj obecního zřízení
Právní postavení a působnost obce
Orgány obce
Svazky obcí
Město Vidnava a komparace s obcí Stará Červená Voda
Mikroregion Žulovsko

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

CHARBUSKÝ, M.; Řízení měst v historickém vývoji, Pardubice, 2003.
HAVLAN; P.; Majetek obcí a krajů. Praha. Linde, 2004.
HLEDÍKOVÁ; Z.; JANÁK; J.; DOBEŠ; J.; Dějiny správy v českých zemích do počátků státu po současnost, Praha 2005.
KADEČKA; St.; Právo obcí a krajů. Praha. C.H.Beck, 2003.
KOPECKÝ; M.; Právní postavení obcí, základy obecního práva; Praha; Codex; Bohemia, 1998.
KOUDELKA; Z.; Průvodce územní samosprávou; Praha; Linde; 2003.
VEDRAL-VÁŇA-BŘEŇ-PŠENIČKA; Zákon o obcích (obecní zřízení) - komentář, Praha. C.H.Beck, 2008.
Internetové stránky:
www.rychleby.cz

Vedoucí bakalářské práce: prof. JUDr. Richard Pomahač, CSc.
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: 30. června 2009

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Robert Bafa, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. srpna 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti, vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 31. 3. 2010

Jana Distlerová

Poděkování:

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu své bakalářské práce, panu Prof. JUDr. Richardu Pomahačovi, CSc., za rady, připomínky a příjemnou spolupráci, a dále všem ostatním, kteří se na zpracování této práce jakýmkoli způsobem podíleli.

V neposlední řadě patří poděkování mým rodičům za jejich pomoc a podporu.

ANOTACE

Bakalářská práce je věnována problematice obecního zřízení na našem území. V historickém exkurzu je přiblížen vývoj obecních orgánů od nejstarších forem samosprávy, přes zlomový vývoj po roce 1848, období první republiky, až po znovuzavedení obecní samosprávy po roce 1989. Důraz je kladen na právní postavení, působnost obce a v neposlední řadě na orgány obce. V další části je obecní zřízení aplikováno na obce Stará Červená Voda a město Vidnava, kde vzájemnou komparací je poukazováno na společné rysy, ale i na rozdílnost ve výkonu jejich činnosti. V závěru se práce zaměřuje na přiblížení pozitiv a negativ sdružování obcí, a to na konkrétním příkladu Mikroregionu Žulovsko.

KLÍČOVÁ SLOVA

obecní zřízení, obce, působnost obcí, mikroregion,

TITLE

Local Government and its Application on Town Vidnava and on Microregion Žulovsko

ANNOTATION

My bachelor thesis is about principles of municipality and local government of The Czech Republic. Historical guide offers progress of local government since the oldest forms of municipal government, strong bloom after 1848, the period of “The First Republic”, until renewing of municipal government in 1989. The domains of labour are legal position of municipality, competencies of municipality and also administrative units of municipality. An example of local government is shown on application on municipality Stará Červená Voda and on town Vidnava. The comparing of the municipality and of the town simply shows similarities and differences of their rules and competencies. The last part shows positives and negatives of grouping municipalities into microregion that is presented on microregion Žulovsko.

KEYWORDS

local government, municipalities, microregion

OBSAH

Úvod.....	9
1 Nástin historie obecního zřízení.....	11
1.1 Nestarší formy samosprávy.....	11
1.2 Vývoj samosprávy v letech 1848 – 1918.....	12
1.3 Vývoj samosprávy v letech 1918 – 1938.....	15
1.4 Právní postavení obcí v období národních výborů v letech 1945 – 1989.....	17
1.5 Obnovení územní samosprávy po roce 1989.....	18
2 Právní postavení obce a působnost obce.....	19
2.1 Ústavní zakotvení obecní samosprávy.....	19
2.2 Evropská charta místní samosprávy.....	20
2.3 Zákonný rámec postavení obce.....	21
2.4 Působnost obce.....	22
2.4.1 Samostatná působnost.....	22
2.4.2 Přenesená působnost.....	24
3 Orgány obce.....	26
3.1 Zastupitelstvo obce.....	26
3.2 Rada obce.....	27
3.3 Starosta.....	27
3.4 Obecní úřad.....	28
3.5 Zvláštní orgány obce.....	28
3.6 Orgány zastupitelstva obce a rady obce.....	29

4	Obecní zřízení - příklad města Vidnava, obce Stará Červená Voda a Mikroregionu Žulovsko.....	30
4.1	Srovnání města Vidnava a obce Stará Červená Voda.....	30
4.1.1	Charakteristika Obce Stará Červená Voda.....	30
4.1.2	Charakteristika Města Vidnava	30
4.1.3	Orgány obce a města.....	31
5	Mikroregion Žulovsko.....	46
5.1	Charakteristika Mikroregionu Žulovsko.....	46
5.2	Orgány svazku obcí	47
5.3	Širší vztahy mikroregionu	47
5.4	Pozitiva a negativa Svazku obcí Mikroregionu Žulovska	48
5.5	Důvody selhání projektů Mikroregionu Žulovsko	51
	Závěr	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	56
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	58
	SEZNAM TABULEK.....	59
	SEZNAM OBRÁZKŮ	60
	SEZNAM PŘÍLOH.....	61

Úvod

Veřejnou správu je potřeba chápat jako ucelený systém obsahující řadu aspektů, které představují zásadní prvky tohoto systému. Jednotlivé funkce systému jsou důležité samostatně, ačkoliv se často ovlivňují. Jedním z nejvýznamnějších společenských rysů veřejné správy je, že je vykonávána na tzv. smíšeném principu.

Problematika veřejné správy se dotýká každého z nás, jelikož žijeme v určitém organizovaném lidském společenství na vymezeném území. Člověk je tvor společenský, individuální, a jako takový má reálné i nereálné možnosti ovlivnit jednotlivé procesy, události, které se dotýkají jeho života ve společnosti, ve které žije. Zákonitostí je, že čím nižší je organizační jednotka společnosti, tím je vyšší možnost ovlivnit její chod. Nepochybně je nejnižší organizační jednotkou obec. V rámci obce vystupují zvolené orgány, které mají reálnou moc ovlivnit život jednotlivce na tomto území, ale na druhé straně i jednotlivec svými názory může jejich rozhodnutí odvrátit, a tak prosadit své zájmy a cíle.

Důvodem výběru tématu „Obecní zřízení a jeho uplatnění v městě Vidnava a Mikroregionu Žulovsko“ jsou osobní zkušenosti s fungováním obecního úřadu malé obce, ve které pracuji a také žiji. Dalším podnětem ke zpracování je skutečnost, že obecní úřad je terčem neustálé kritiky, což je pochopitelné, jelikož lidé nejprve vnímají, jakým způsobem jsou uspokojovány jejich potřeby, a mnohdy také kritika vyplývá z jejich neznalosti organizace úřadu.

Cílem této práce je analýza pravomocí a činností obecních orgánů města Vidnavy v komparaci s obcí Stará Červená Voda v souladu se zákonnou úpravou České republiky včetně přínosů vyplývajících ze Svazků obcí Mikroregionu Žulovska. Obsahem této práce tedy bude na základě teoretických poznatků analyzovat činnost jednotlivých volených orgánů obce/města, zhodnotit správnost jejich fungování, případně navrhnout doporučení, která by vedla ke zlepšení současné situace. Aby cíl práce byl splněn, bude tato bakalářská práce rozdělena do několika kapitol.

První část bude obsahovat poznatky a informace získané studiem odborné literatury týkající se dané problematiky. V první kapitole tedy nastíním strukturu obecních orgánů v českém obecním zřízení. V historickém exkurzu bude přiblížen vývoj obecních orgánů od nejstarších forem samosprávy až po znovuzavedení obecní samosprávy po roce 1989.

V další kapitole budou rozebírány právní předpisy regulující postavení obcí v České republice a také působnost obce. Ve stručnosti dále zmíním strukturu a pravomoci jednotlivých obecních orgánů, jejich vztahy mezi sebou navzájem i jejich působení navenek.

Nejdůležitější oddíl práce je věnován aplikaci obecního zřízení na příkladu města Vidnava a obce Stará Červená Voda a Mikroregionu Žulovsko. Důraz je kladen zejména na pravomoci orgánů a na soulad jejich činnosti se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění, přičemž se snaží navrhnout řešení některých, z mého pohledu problematických pasáží zákonné úpravy. Závěrečná kapitola je poté věnována pozitivním přínosům vyplývajících z Mikroregionu Žulovska.

1 Nástin historie obecního zřízení

1.1 Nestarší formy samosprávy

K rozvoji a zakládání královských měst u nás dochází zejména v období vrcholného středověku, především kolem 13. století.¹ Je nutné si uvědomit, že privilegia, včetně práva na samosprávu, používala pouze města královská (nikoliv však poddanská), jejich míra byla rozdílná, a to dle toho, kolik práv jim panovník přiřazoval. Panovníkovým systémem přiřazování práv logicky rozdělilo správu měst na dvě základní větve – správu vykonanou panovníkem jakožto zakladatelem a „vlastníkem“ měst a na správu vykonávanou samotným městem (samosprávu). V důsledku toho také vznikají dva orgány města.²

Správu vykonávanou v zájmu panovníka reprezentuje **rychtář**. Náplň činnosti spočíval ve výkonu soudní moci, a to u všech typů soudů, které se postupně s vývojem měst vyvinuly. Nesl dozor nad dodržováním právního řádu a tím také zodpovídal za udržení pořádku. Samosprávný prvek představuje **městská rada**. Byla vybrána samotnými měšťany z jejich řad, panovník je pouze potvrdil. Do jejich kompetencí přešly veškeré záležitosti městského života, především správa řemeslných cechů, veřejného pořádku i soudnictví.

Počátkem 15. století v průběhu husitských válek dochází k absenci moci královské a v důsledku toho k podstatnému snížení vlivu rychtáře. Ve druhé polovině 15. století a v počátku 16. století zažívá městská samospráva vrchol svého rozkvětu. Městská rada se stala hlavním reprezentantem města, plně přitom odpovídala za všechny otázky jeho vnitřního života včetně soudnictví. V čele rady stál **purkmistr**. Radě byly podřízeny specializované orgány, na které se postupně přenášela část kompetencí.³

Během 16. století nástupem Habsburků na český trůn byla samospráva měst průběžně omezována. Královský rychtář opět nabývá na svém významu, zasedá v radě, hájí zájmy panovníka, ale především dohlíží na hospodaření města. Jakož i samospráva byla omezena,

¹ V tomto období byl založen velký počet významných českých a moravských měst - např. Znojmo, Hradec Králové. Ovšem do konce 13. století se počet měst ustálil a přetrval v takřka nezměněné podobě až do současnosti. Hradec Králové.

² Nutnost uvědomění je, že v období 13. století nebyla provedena dělba moci. Panovník tedy koncentroval všechny tři moci – zákonodárnou, výkonnou i soudní. Avšak v případě měst se moci soudní zříká. Měšťan tak mohl být souzen pouze měšťanem a soudem městským. Z uvedeného tedy plyne, že oblast městského soudnictví je první oblastí, v níž se mohla projevit městská samospráva. Zde tedy počíná výkon samosprávy.

³ KOCÍCH, M. *Vývoj veřejné správy v českých zemích do roku 1960*. Opava: Slezská univerzita, 1997. ISBN 80-85879-76-X, s 3-39.

tak i pravomoci rady byly postupně omezovány. Důležitým aspektem je, že dochází k profesionalizaci rad.

V průběhu druhé poloviny 18. století Marie Terezie postátnila jak zemskou, tak krajskou správu. V reformních zásadách, jejichž výsledkem bylo podrobení i nejnižší instance veřejné správy státnímu doзору, pokračoval i její syn Josef II. Celý proces potom vyvrcholil v roce 1848, kdy v důsledku zrušení poddanství ztratil své opodstatnění starý správní systém. Rada města již nebyla svobodně volena z měšťanů, ale pouze z osob, které byly uznány za volitelné. Charakteristickým rysem období je systematické oslabování samosprávy měst na úkor státní správy.⁴

1.2 Vývoj samosprávy v letech 1848 – 1918

Kořeny historie obecní samosprávy v českých zemích se odvíjí od revolučního roku 1848. „Zavedení ústavnosti v roce 1848 znamenalo úplnou přestavbu politické správy a v souvislosti se zrušením poddanství bylo třeba rozhodnout, na které úřady přenést správu, vykonávanou do té doby patrimonií.“⁵ Byla zde nastolena myšlenka, aby veškerá politická správa, a tím i správa do revoluce vykonávaná vrchnostenskými úřady, byla svěřena státním politickým úřadům. Ovšem od této myšlenky se ihned upustilo, jelikož tento plánovaný systém delegace správy by s sebou nesl velké finanční náklady, vzniklé zřízením mnoha státních úřadů. Východiskem vzniklé situace bylo svěřit část úkolů politické správy⁶ samému občanstvu, které by tedy bylo za tímto účelem organizováno vertikálně i horizontálně jako veřejné korporace. Tohle pojetí tvorby samosprávy vyhovovalo buržoazii, která by si tak zajistila podíl vedení správy v obcích, později i v okresech, a částečně i v zemích. Zavedení takto pojaté samosprávy usnadňovala skutečnost, že bylo možno navázat na dosavadní vývoj, totiž na jednotlivé korunní země. Myšlenka samosprávy, provedená na úrovni zemí, se rozšířila i směrem dolů a v jednotlivých zemích byly vytvořeny mimo zemská zastupitelstva i nižší samosprávné svazy, totiž obce, okresy a kraje, jimž byla svěřena část veřejné správy, kterou vykonávaly vlastními volenými orgány. Samospráva, ke které se tak dospělo, byla samosprávou korporační neboli komunální.⁷ Zájmy buržoazie o uchopení moci a zrušení

⁴ KOCÍCH, M. *Vývoj veřejné správy v českých zemích do roku 1960*. Opava: Slezská univerzita, 1997. ISBN 80-85879-76-X, s 3-39.

⁵ DOBEŠ, J.; HLEDÍKOVÁ, Z.; JANÁK, J. *Dějiny správy v českých zemích do počátku státu po současnost*. Praha: NLN, s.r.o., 2005. ISBN 80-7106-709-1, s 297

⁶ Tzv. politická samospráva, která spočívala v tom, že v úřadech by vedle státních úředníků z povolání zasedali i občané, nebyla vzata v úvahu.

⁷ DOBEŠ, J.; HLEDÍKOVÁ, Z.; JANÁK, J. *Dějiny správy v českých zemích do počátku státu po současnost*. Praha: NLN, s.r.o., 2005. ISBN 80-7106-709-1, s 297

vrchnostenské správy, která byla pro stát příliš nákladná, podnítilo vznik první rakouské ústavy, tzv. Pillersdorfovi ústavy z 25. dubna 1848, která uvádí v § 57, že „*Obecní zřízení je třeba upravit podle zásady, aby v nich byly zastoupeny všechny zájmy obce a jejich členů*“.⁸

Pillersdorfova ústava ovšem vyvolala řadu nepokojů, což podnítilo vznik druhé rakouské ústavy, tzv. Stadionovy ústavy z 04. března 1849, která byla první právním aktem, předvídajícím vznik územní samosprávy. Již tehdy se prosazovala idea, že obce se musí nejen osvobodit od svazků vrchnostenských, ale získat i nezávislost na státní moci. Odsud se utvářela představa o tom, že územní svazky mají jistá přirozená práva, analogicky jako fyzické osoby. Mezi ně náleželo právo vyřizovat určité věci, nezávislé na státní moci, přijímat svoje členy, mít určitý majetek a hospodařit s ním a volit si své zástupce. V život však samotná ústava nebyla uvedena.

Z hlediska práva je skutečný počátek samosprávy spojován se zákonnou úpravou z roku 1849, kde již pomalu byly formulovány pojmy, jakož jsou obce krajské, okresní, místní a právo nezávislosti v jistých záležitostech na státní moci. „*Základem právní úpravy obcí se stal prozatímní obecní zákon⁹ ze 17. března 1849, č. 170 ř. z., který byl prvním obecním zřízením.*“¹⁰ V čele jeho uvozovacího patentu se objevila pověstná zásada „*Základem svobodného státu je svobodná obec*“¹¹, tj. výslovně přiznával samosprávné postavení obce. Nepochybně je možno tento právní předpis označit za naprosto zlomový v tehdejší veřejné správě. Již nově uvedené obecní zřízení rozeznávalo dualistický model působnosti obcí – přirozené (samostatné)¹² a přenesené (státní), tj. spojený výkon státní správy i samosprávy. „*Do působnosti vlastní spadaly všechny záležitosti, které se dotýkaly místního zájmu obecního a bylo možno je vyřídit vlastními (materiálními i finančními) prostředky obce. Za přenesenou působnost byly považovány všechny záležitosti, jež patřily do sféry správy zeměpanské, avšak byly na samosprávu obecní z různých důvodů přesunuty.*“¹³

Zákon zachovával pověstnou zásadu tím způsobem, že mluvil ***o obcích místních, okresních a krajských***, platnosti však nabyly předpisy jen o místních obcích. Obce se tak staly nejnižšími články a instancemi územní samosprávy. Vycházelo se přitom zejména

⁸ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí, základy obecního práva*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, s.r.o., 1998. ISBN 80-85963-73-6, s 15

⁹ Autorství zákona je přičítáno ministru vnitra habsburské monarchie hraběti Františku Stadionovi. To je důvodem, proč se často nejen v odborné literatuře setkáváme s pojmenováním zákona „Stadionovo obecní zřízení“.

¹⁰ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo – Obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN 80-7179-442-9, s 13

¹¹ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo – Obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN 80-7179-442-9, s 13

¹² Tato charakteristika je citelně blízká současnému znění § 35, odst. 1. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

¹³ MALÝ, K.; SIVÁK, F. *Dějiny státu a práva v Československu do r. 1918*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1988. ISBN 11-104-88 02/25, s 401-417

z Josefinských¹⁴ katastrálních obcí. Zákon tedy vymezil místní obce jako základní jednotky územně správního členění státu a tato základní charakteristika jim zůstala do dnešní doby. Nově zde bylo rozčlenění obcí dle velikosti a počtu obyvatel na města, městečka (městyse) a vesnice (vsi).

Obce si rovněž podle zákona volily své orgány. Současné zastupitelstvo, a tedy nejvyšší orgán obce, byl v té době nazýván obecním výborem, a jeho funkční období trvalo tři roky. Nejvyšší orgán obce si pak volil obecní představenstvo, nyní obecní radu, která byla složena z purkmistra, nyní starosty, a nejméně dvou radních. Profesionální aparát tedy obecní úřad byl vytvářen pouze ve velkých městech. V ostatních vykonával fakticky výkonnou působnost purkmistr.

Zákon dále poprvé v historii zavedl i dnes známou kategorii statutárních měst. Ovšem tehdejší zákonodárci byli oproti současným poměrně skromnějšími. Na území dnešní České republiky jich, oproti stávajícím devatenácti statutárním městům, zřídili pouze pět (Praha, Liberec, Brno, Olomouc, Opava). **Statutární města** se tedy neřídila ustanovení prozatímního obecního zřízení, nýbrž jejich zvláštním statutem. „*Uskutečnění Stadionova obecního zřízení je hodnoceno jako jeden z nejvýznamnějších výsledků buržoazní revoluce na poli státní správy, neboť umožnilo, aby pozdější samospráva navázala na tyto počátky.*“¹⁵

V éře nastupujícího neoabsolutismu (nástup tzv. Bachova absolutismu v 50. letech), dochází ke zmrazení vývoje samosprávy, jelikož nebyl zájem samosprávné obce aktivovat. Po vydání **silvestrovských patentů** z 31. 12. 1851, které znamenaly otevřený přechod k absolutismu, bylo nařízeno, že má být vypracováno nové obecní zřízení. Avšak k vypracování nedošlo, prozatímní předpis z roku 1849 se stal na dlouhá léta fakticky definitivním. Přesto byly provedeny podstatné zásahy i do nerozvinuté obecní samosprávy, jakožto byla odstraněna veřejnost jednání orgánů obecní samosprávy, zamýšlelo se vyčlenit velkostatky ze samosprávy, jmenovat představenstva vládou, apod. Jakmile v roce 1854 uplynulo tříleté funkční období obecních orgánů, tak se nové volby neuskutečnily, nýbrž dosavadní orgány byly nadále ponechány.

¹⁴ Za vlády Josefa II. vznikl nový zárodek obecní samosprávy. Patentem ze dne 20. dubna 1785 byl vyhlášen tzv. Josefinský katastr, založený na katastrálních obcích a nikoli na dominiích. Šlo o pronikavý zásah do dosud neomezené šlechtické a církevní správy. Do té doby rychtářům podléhala zpravidla jen sídla souvisle zastavená, zatímco roztroušená obydlí byla zpravidla podřízována přímo vrchnosti. Proto bylo dvorským dekretem ze dne 18. září 1788 stanoveno, že za obec je třeba považovat souhrn domů a pozemků, které při vojenském soupisu byly považovány za jedno katastrální číslo. Tyto katastrální obce měly právo volit si své rychtáře, konšely a obecní výbory. Uvedené orgány byly vybaveny jistou pravomocí, zvláště při rozpisu daní a správě obecních záležitostí. Vytváření katastrálních obcí bylo svěřeno krajským úřadům. Obce již nebyly podřízeny vrchnostem, ale krajským hejtmanům. Jejich existence sice zanikla po smrti Josefa II., v nové podobě však byly obnoveny po roce 1848. Zrušením poddanství, a tím i patrimonií v jejich původní, na poddanství založené podobě, znamenalo také konec vrchnostenské správy.

¹⁵ DOBEŠ, J.; HLEDÍKOVÁ, Z.; JANÁK, J. *Dějiny správy v českých zemích do počátku státu po současnost*. Praha: NLN, s.r.o., 2005. ISBN 80-7106-709-1, s 298-299

„Prvý z těchto patentů prohlásil ústavu březnovou za zrušenou (od 4. března 1852), přičemž se jen výslovně potvrzovala rovnost občanů před zákonem a zrušení poddanství a roboty. Další ze série patentů prohlásil občanská práva za zrušená a výslovně jen slíbil ochranu církví státem uznaných. Třetí z aktů byl kabinetní list císaře, adresovaný ministerskému předsedovi Schwarzenbergovi, nazvaný „**Pravidla základní v příčině zákonodárství organického v korunních zemích císařství rakouského.**“¹⁶ Budování samosprávy v duchu Stadionovy ústavy tak bylo přerušeno obnovou absolutistického režimu a Stadionova ústava, která ač byla řádně vyhlášena, nebyla tak vlastně nikdy realizována, byla Silvestrovskými patenty zrušena s platností od 4. března 1852.

Nové obecní zřízení bylo vydáno teprve na konci neoabsolutismu v roce 1859, kdy byl vydán nový říšský zákon, upravující obecní zřízení. Přesněji tento zákon obsahoval směrnice, podle nichž měly být vypracovány dílčí předpisy obecního zřízení, avšak v život vstoupilo pouze jeho ustanovení o domovském právu. Následující rok v březnu 1862 byl vydán **rámcový říšský obecní zákoník**, na který navázaly samostatné zákony uvádějící v účinnost obecní zřízení Čech, Moravy a Slezska. Změnu zaznamenala především struktura státní politické správy, kde zanikly krajské úřady. Jejich úkoly se přenesly z části na okresní úřady, zčásti na místodržitelství.

1.3 Vývoj samosprávy v letech 1918 – 1938

Recepční norma¹⁷ byla prvním zákonem nově vzniklého Československa. Byly jím převzaty veškeré stávající zemské a říšské zákony a nařízení, a také všechny úřady samosprávné, státní a obecní. Národní výbor v Praze se stal nejvyšším orgánem moci, který vznikl v roce 1916. Vedle pražského Národního výboru se tyto orgány vytvořily také v Brně, Ostravě a dalších obcích a okresech. Národní výbor 13. 11. 1918 přijal prozatímní ústavu, pomocí které byla upravena soustava nejvyšších orgánů státní moci, kterou tvořilo Národní shromáždění, prezident republiky a vláda.

Nejdůležitějším zásahem do úpravy obecní samosprávy ve 30. letech byla ustanovení, týkající se volebního řádu obcí, zákon č. 75/1919, volební řád do obcí. Hlavním záměrem

¹⁶ MALÝ, K.; SIVÁK, F. *Dějiny státu a práva v Československu do r. 1918*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1988. ISBN 11-104-88 02/25, s. 374

¹⁷ Recepční zákon – první právní norma, která byla přijata Národním výborem 28. října 1918 (publikace pod č. 4/1918). V recepčním zákoně se stručně, ale zřetelně říká, že „všechny dosavadní samosprávné, státní a župní, ústavy státní, zemské, okresní, župní a obecní jsou podřízeny Národnímu výboru a prozatím úřadují a jednají podle dosud platných zákonů a nařízení“.

této normy, doplněné vyhláškou ministerstva vnitra, bylo prodloužené volební období ze čtyř let na šest let a také potvrzování¹⁸ starostů obcí státními orgány.

Nejen ustanovení volebního řádu obcí se výrazně podílelo na zásazích do obecní samosprávy, ale také další zákonná úprava - zákon č. 76/1919, novela k obecnímu zřízení. Novela o obecním zřízení zavádí spíše jen terminologii orgánů obce, jak ji známe dnes – obecní výbor byl přejmenován na **obecní zastupitelstvo** a obecní představenstvo na **obecní radu**. Obecní rada¹⁹ se skládala ze starosty, jeho náměstka, popř. náměstků²⁰, a ze členů rady, tj. radních. Velmi podstatným aspektem obecní rady bylo, že obecní rada tvoří „sbor“, který se za předsednictví starosty usnává ve všech záležitostech, které nejsou výslovně svěřeny zastupitelstvu. Rada se scházela jedenkrát týdně a její jednání byla stejně jako dnes neveřejná. Zákon také upravoval počet členů zastupitelstva obcí, ten se pohyboval v rozmezí od devíti do šedesáti členů. Obecnímu zastupitelstvu byly vyhrazeny jen některé záležitosti. Veřejná zasedání se konala alespoň jedenkrát za dva měsíce.

V souvislosti s reorganizací veřejné správy následovaly reformy veřejné správy v roce 1920 a 1927, ze kterých vzešly zákony - Zákon č. 126/1920 Sb., o zřízeních župních a okresních úřadů v republice Československé (tzv. župní zákon)²¹, Zákon č. 125/1927 Sb., o organizaci politické správy (tzv. organizační zákon).

Dle ustanovení o hospodářské správě musela být v každé obci obligatorně zřízena **finanční komise**. *„Polovinu členů finanční komise volilo obecní zastupitelstvo a druhou polovinu jmenoval okresní úřad. Komise měly právo kontrolovat veškeré obecní hospodaření a odvolat se proti všem usnesením obecního zastupitelstva finanční povahy s odkládajícím účinkem.“*²²

*Kromě pravidelných orgánů obecní samosprávy existovaly ještě tzv. mimořádné orgány obce, k nimž náležel vládní komisař a správní komise.*²³ V případě rozpuštění obecního zastupitelstva zemským úřadem, stanovil tento úřad pro obce přechodný orgán, a to buď

¹⁸ Nebyla-li volba starosty příslušným orgánem potvrzena, nemohl starosta (ani náměstek) nastoupit do funkce a nesměli být v období tří let do této funkce zvoleni. V případě, že by zastupitelstvo nepotvrzeného starostu znovu zvolilo proti vůli potvrzovacího úřadu, bylo by zastupitelstvo rozpuštěno a konaly by se nové volby. Potvrzovacím orgánem bylo ministerstvo vnitra nebo zemský úřad.

¹⁹ Počet členů rady činil opět 1/3 členů obecního zastupitelstva z toho důvodu byl nejnižší počet jeho členů stanoven na 9, aby rada byla nejméně tříčlenná, neboť i nyní fungovala jako obecní trestní senát, a ten musel být nejméně tříčlenný, a skládal se ze starosty a dvou radních. Ustanovení zákona učinilo z obecní rady vskutku primární orgán.

²⁰ V obcích s více než 24 zastupiteli se volili náměstkové dva.

²¹ Župním zákonem, měly být jako právnické osoby se všemi svými orgány zrušeny země česká, moravská a slezská. Území republiky mělo být rozděleno do 21 žup (z toho 14 v českých zemích), Praha byla ze župního svazku vyňata. Území žup pak mělo být rozděleno do správních okresů. Župní zákon ovšem nenabyl s výjimkou Slovenska účinnosti, ke zrušení zemí tedy nedošlo.

²² DOBEŠ, J.; HLEDÍKOVÁ, Z.; JANÁK, J. *Dějiny správy v českých zemích do počátku státu po současnost*. Praha: NLN, s.r.o., 2005. ISBN 80-7106-709-1, s 376-377

²³ SCHELLE, K. a kol. *Československé dějiny státu a práva (1918 – 1945)*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1991. ISBN 80-210-0346-4, s 63

vládního komisaře (orgán monokratický) nebo správní komisi (orgán kolegiální), případně oba zároveň s tím, že se správní komise stala pouze poradním orgánem vládního komisaře, který vedl správu obecních věcí do dob, než bylo zastupitelstvo dosazeno.

Územní samospráva v období nacistické okupace, tedy v letech 1938 – 1945, byla prakticky likvidována. I ve správě obcí byl nastolen tzv. **vůdcovský režim** – správu obce vedli za plné výlučné odpovědnosti starostové, jimž jako poradní orgán sloužili tzv. obecní radové. V mnoha obcích došlo k rozpuštění obecních zastupitelstev. Kde byla ponechána, ztrácela na významu ve prospěch starosty.²⁴ Prakticky se dá říci, že na konci války byla územní samospráva zcela zničena.

1.4 Právní postavení obcí v období národních výborů v letech 1945 – 1989

Vývoj v Československu po druhé světové válce vedl k odlišnému pojetí místní samosprávy, než jak se vyvíjela od poloviny 19. století, vznikl systém národních výborů. Tyto, původně plánovaně dočasné instituce, nakonec díky komunistickému režimu přetrvaly až do roku 1989. Paradoxem je, že v této době byly opouštěny koncepce, ke kterým se naše zákonodárství po roce 1989 do určité míry vracelo. Vedly se spory o rozsah kompetence národních výborů, a zda působnost národních výborů bude nést charakter trvalý, či jen dočasný. „Prvním právním dokumentem o národních výborech byl ústavní dekret prezidenta republiky ze dne 4. prosince 1944, č. 18 Úř. věst. čsl., o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, později bylo vydáno vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě pravomoci národních výborů.“²⁵ Dnem ustanovení národního výboru zaniká obecní (městské, zemské) zastupitelstvo, ale ne obec! Z přijatého dekretu vyplynulo zřízení místních, okresní a zemských národních výborů. Vznikly taktéž i obvodní a městské národní výbory.

Tehdejšími orgány národních výborů byly plénum, rada, předseda (náměstci) a komise. *Plénum tvořili všichni členové národního výboru. V jeho rámci se rozhodovaly nejdůležitější otázky. Rozhodovacím orgánem byla rovněž rada národního výboru. Naproti tomu komise připravovaly podklady pro jednání pléna či rady.*²⁶ Národní výbor byl navenek zastoupen

²⁴ DOBEŠ, J.; HLEDÍKOVÁ, Z.; JANÁK, J. *Dějiny správy v českých zemích do počátku státu po současnost*. Praha: NLN, s.r.o., 2005. ISBN 80-7106-709-1, s 404-414

²⁵ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo – Obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN 80-7179-442-9, s 135

²⁶ MATES, P. *Kapitoly z historie české veřejné správy v letech 1848 – 1989*. Praha: VSE, 1996. ISBN 80-7079-846-7, s 25

předsedou, který odpovídal za dodržování právních předpisů a plnění pokynů vyšších složek. Právní úprava národních výborů zachovávala rozlišování státní správy a samosprávy, i když obě složky byly vykonávány jediným orgánem. V roce 1949 zaniklo zemské zřízení a vznikly kraje, spravované krajskými národními výbory. Definitivní právní úpravy se národní výbory dočkaly až v roce 1967, kdy byl přijat zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech.

Pozoruhodným aspektem této doby je zavedení nového pojmu, tzv. střediskové obce, v níž působil místní národní výbor s rozšířenou působností s cílem snížit náklady na státní správu, avšak toho nebylo dosaženo.

1.5 Obnovení územní samosprávy po roce 1989

Po svržení komunistického režimu v listopadu 1989 dochází k obnovení obecní samosprávy na našem území. V roce 1990 došlo ke zrušení národních výborů. Ústavním zákonem č. 294/1990 Sb., došlo k ústavnímu zakotvení obecní samosprávy. Konkrétní úprava obecního zřízení byla provedena zejména Zákonem č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení). V souvislosti se zánikem Československé federace a s přijetím ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, jsou zakotveny ústavní základy komunálního práva právě zde.

Ekonomická základna obecní samosprávy se odvíjela od zákona č. 567/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice a zákona č. 172/1991 Sb., o převodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí.²⁷

Složení obecních orgánů dle zákona č. 367/1990 Sb. o obcích (obecní zřízení) se takřka shoduje s aktuální úpravou (zákon byl novelizován – zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění. Orgány obce se tak stalo zastupitelstvo, rada a starosta. Rada obce si jako své iniciativní a kontrolní orgány zřizuje komise; obligatorní je komise finanční a kontrolní. Rozdíl oproti dnešní úpravě spočívá v tom, že zastupitelstvo nemohlo zřizovat jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Základní struktura orgánů obce a další právní ustanovení jsou shodná s dnešním stavem.

²⁷ CHARBURSÝ, M. *Veřejná správa měst a obcí*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-7194-690-7, s 61

2 Právní postavení obce a působnost obce

Právo na samosprávu se v našich podmínkách vyvinulo postupně a prodělalo řadu krizí, které vedly k omezení, či dokonce k úplnému odstranění samosprávy, jak již bylo nastíněno v krátkém historickém exkurzu. Právní předpisy, regulující postavení obcí v ČR, jsou zejména na ústavní úrovni, na mezinárodní úrovni a na zákonné úrovni.

2.1 Ústavní zakotvení obecní samosprávy

Aspekty zákonné úpravy samosprávy (tzv. komunálního práva) jsou již zakotveny v předpisech nejvyšší právní síly, tedy v Ústavě ČR, a Listině základních práv a svobod, čímž podtrhují důležitost existence územní samosprávy v demokratickém právním státě.

Územní samospráva je tedy garantována ústavou, již v hlavě první Ústavy - Základní ustanovení – se uvádí, že se „*zaručuje samospráva územní samosprávných celků*“²⁸, což by v praxi mělo znamenat právo těchto územních celků očekávat od státu, že obsah takovéto samosprávy bude naplněn v prováděcím zákonodárství a následném respektování tohoto principu ve veškeré činnosti státu. Územní samosprávě je pak věnována samostatná hlava sedmá Ústavy, která zdůrazňuje, že ČR se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje²⁹, které jsou vyššími územně samosprávnými celky. Obec je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu, a zákon pak stanoví, kdy jsou správními obvody a platí, že obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku.

Podstata obce jako subjektu místní samosprávy spočívá ve vzájemném propojení čtyř následujících aspektů, a tj. aspekt osobní, územní, mocenský a ekonomický. Obec je dále podle čl. 101 Ústavy samostatně spravována zastupitelstvem. Ostatní orgány obce jsou od zastupitelstva odvozeny a nemají v oblasti samosprávy výslovný ústavní základ (čl. 104 Ústavy). Působnost zastupitelstva může být stanovena zákonem. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samosprávy, pokud nejsou zákonem svěřeny zastupitelstvu vyššího územního samosprávného celku.

²⁸ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí, základy obecního práva*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, s.r.o., 1998. ISBN 80-85963-73-6, s 56

²⁹ Ačkoliv jsou kraje Ústavou ČR označeny za vyšší územně samosprávné celky, v žádném případě to neznamená, že by byly obcím nadřizeny.

Je nutné si také uvědomit, že Ústava ČR vymezuje pravidla svěřeni výkonu státní správy na územní samosprávné celky, stanoví-li to zákon, což tvoří podklad pro tzv. přenesenou působnost. Rovněž také přiznává územní samosprávě i oprávnění vydávat právní předpisy.

2.2 Evropská charta místní samosprávy

Územní samospráva není jen vnitrostátně zakotvena, nýbrž je ošetřena i na mezinárodní úrovni. Z toho důvodu považují za nutné se zmínit o Evropské chartě místní samosprávy, která byla přijata den 15. října 1985 ve Štrasburku. Česká republika ji podepsala 28. května 1998 (a následně byla publikována ve sbírce zákonů pod č. 181/1999 Sb.). *„Jedná se o rámcovou mezinárodní smlouvu, ke které, za podmínek v ní stanovených, mohou přistupovat jednotlivé státy Rady Evropy.“*³⁰

Některé zásadní myšlenky Evropské charty³¹ nalezneme již v samotné preambuli. *„Evropská charta místní samosprávy totiž zdůrazňuje, že místní společenství jsou jedním z hlavních základů jakéhokoliv demokratického zřízení; že právo občanů podílet se na chodu věcí veřejných je jednou z demokratických zásad, sdílených všemi členskými státy Rady Evropy; že toto právo lze nejpříměji vykonávat na místní úrovni; že existence skutečně odpovědných místních společenství může vést ke správě, která je jak účinná, tak občanům blízká.....“*³²

*„Z tezí preambule se pak již odvíjejí jednotlivé články charty, přičemž čl. 2 stanoví nutnost ústavního a zákonného zakotvení místní samosprávy: Zásada místní samosprávy se uzná ve vnitrostátním zákonodárství a tam, kde to připadá v úvahu, i v ústavě.“*³³ Charta dále mimo jiné věnuje pozornost a řeší další záležitost jako je úprava státního dozoru, zabezpečení ekonomického základu místní samosprávy, právo místních společenství na sdružování a nezbytnou právní ochranu místní samosprávy. Na jednotlivá ustanovení Charty byly a jsou stále různé názory. Některým byla vytýkána přílišná obecnost, jiným obtížnost jejich uskutečnění s ohledem na tradice konkrétní země.

³⁰ JANŠOVÁ, Marie. *Evropská charta místní samosprávy*. [online] 2009.[citováno 27. 03. 2010]. Dostupné na internetu: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/evropska-charta-mistni-samospravy-13600.html>>

³¹ Samotný text charty je rozdělen na celkem 18 článků, přičemž konkrétním právním samosprávě se věnují články 2 až 11.

³² KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C.H.Beck, 2003. 1. vyd. ISBN 80-7179-794-4, s 30

³³ KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C.H.Beck, 2003. 1. vyd. ISBN 80-7179-794-4, s 33

„Charta asi totiž nejvíce vyhovovala střeoevropskému typu místní samosprávy, o čemž svědčí i fakt, že podepsání i ratifikace Charty nečinila větších obtíží v SRN, Rakousku, ale i např. v Polsku.“³⁴

2.3 Zákonný rámec postavení obce

Jak je již výše uvedeno, územní samospráva má své místo již v základních ustanoveních Ústavy České republiky. Ovšem konkrétní vymezení samosprávy a její uvedení v život, je svěřeno zákonné úpravě. Dnešní právní úpravu postavení obcí představuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)³⁵, v platném znění. Tento zákon byl přijat v rámci souboru zákonů tvořící základ reformy územní veřejné správy v ČR a již prošel několika novelizacemi.

Právní postavení obcí je obecně vymezeno dle ust. § 1, zákona o obcích (obecní zřízení), v platném znění: *„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obcí.“* Dle ust. § 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění: *„Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem, vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech.“*

Ekonomický základ samosprávy obcí je dán právem mít majetek a právem hospodaření s tímto majetkem, právem získávat vlastní finanční prostředky a hospodařením podle rozpočtu.

Zákon o obcích tuto oblast upravuje spíše rámcově, bližší úpravu nakládání s majetkem a hospodaření obce upravují navazující zákony, jakož je např. zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jak vyplývá z pozdějších změn. *Prameny obecního práva (v širším pojetí) tvoří i jiné zákony, jež lze rozdělit do několika skupin. Jedná se především o zákony, upravující působnost a pravomoc obcí na jednotlivých úsecích správy (např. v oblasti*

³⁴JANŠOVÁ, Marie. *Evropská charta místní samosprávy*. [online] 2009. [citováno 27. 03. 2010]. Dostupné na internetu: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/evropska-charta-mistni-samospravy-13600.html>>

³⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění, který nabyl účinnost ode dne voleb zastupitelstev krajů, tedy ode dne 12. 11. 2000.

*sociálního zabezpečení, zdravotnictví, školství, atd.), a dále příslušné procesní předpisy (správní řád, zákon o správě daní a poplatků).*³⁶

Zákon o obcích přiznává zvláštní postavení statutárním městům, zcela speciální úprava byla vytvořena pro Prahu zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Současné postavení obcí a jeho právní úprava je výsledkem celého procesu reformy veřejné správy v ČR, a zejména reformy územní veřejné správy. Česká republika se tak stala jednou z mnoha postkomunistických zemí, které se připojily k reformě veřejné správy, vycházející z principů demokratizace, decentralizace, dekoncentrace a subsidiarity. Významným krokem pro Českou republiku v procesu harmonizace naší veřejné správy se západoevropským standardem bylo přistoupení ČR k Evropské chartě místní samosprávy, která exaktně vytyčuje základní principy efektivního fungování územní veřejné správy a ochrany jejich práv a zájmů na mezinárodní úrovni.

2.4 Působnost obce

Územní samospráva u nás funguje na principu tzv. smíšeného modelu veřejné správy, z čehož vyplývá, že obce vykonávají vedle samosprávy i určitou část místní státní správy. Působnost územních samosprávných celků se tradičně člení na tzv. působnost samostatnou a působnost přenesenou. Přičemž působnost chápeme jako okruh svěřených úkolů, které obec vykonává. Působností obce, rozumíme působnost věcnou, místní a osobní. Uvnitř toho okruhu je realizována pravomoc, kterou chápeme jako soubor instrumentů, které jsou zákonem dány obcím k plnění jejich působnosti.

2.4.1 Samostatná působnost

V případě samostatné působnosti obec spravuje samostatně své záležitosti, které jsou jak v jejím zájmu, tak v zájmu jejích občanů. Výkon samostatné působnosti je subjektivním právem obce, stát může zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem

³⁶ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí, základy obecního práva*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, s.r.o., 1998. ISBN 80-85963-73-6, s 59-61

stanoveným zákonem. Právo obce na samosprávu je garantováno již v čl. 8 Ústavy ČR („*zaručuje se samospráva územních samosprávných celků*“).³⁷ Ovšem v Ústavě se termíny samostatná a přenesená působnost neobjevují.

Samostatná působnost je v ust. § 35 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění vymezena takto: „*Do samostatné působnosti obce patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pokud nejsou svěřeny zákonem krajům nebo pokud nejde o výkon přenesené působnosti, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěřil zvláštní zákon.*“ V zákoně o obcích jsou blíže přiblíženy záležitosti vykonávané v rámci samostatné působnosti a to v ust. § 35 odst. 2, v němž je dále odkazováno na ust. § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. Z čehož vyplývá, že do samostatné působnosti spadají vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce (ust. § 84 a 85 zákona o obcích) a vyhrazené pravomoci rady obce (ust. § 102 zákona o obcích).

V řadě případů vznikají pochybnosti, zda se jedná o samostatnou či přenesenou působnost, a to vzhledem k rozmanitosti záležitostí obce. Pravidlo, kterým lze rozlišit, zda se jedná o samostatnou či přenesenou působnost, je obsaženo v ust. § 8 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění: „*Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o samostatnou působnost či přenesenou působnost, platí, že jde vždy o činnost, patřící do samostatné působnosti obcí.*“ Jako příklad samostatné působnosti obce, která je jí svěřena zákonem, mohu uvést zřizování a správu předškolních zařízení, základních škol a základních uměleckých škol na základě zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění nebo možnost vybírat místní poplatky na základě zákona č. 565/2000 Sb., o místních poplatcích, v platném znění.

Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem, a v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.³⁸ Z hlediska samostatné působnosti jsou si obce právně rovné, ovšem jistá nerovnost nastává z hlediska materiálního zabezpečení výkonu samostatné působnosti, daná rozdílnou velikostí obcí a také rozpočtovými možnostmi.

³⁷ Ústava České republiky rozsah působnosti územních samosprávných celků nevymezuje. Vyplývá z ní sice právo na samosprávu v tom pojetí, že obce a kraje jsou oprávněny samy spravovat své záležitosti, nicméně ani rámcové či demonstrativní vymezení záležitostí do samosprávy zde obsaženo není.

³⁸ KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2003. ISBN 80-7179-794-4, s 133-134

2.4.2 Přenesená působnost

V rámci přenesené působnosti³⁹ obec vykonává státní správu, svěřenou zákonem, tj. svěřenou přímo státem, kterou obec realizuje svými orgány. Přenesená působnost obcí je dekoncentrovaná státní správa, svěřená obcím. Tato působnost je upravena zejména v ust. § 61 až ust. § 63. „*V přenesené působnosti tak obec podle platných zákonů vlastně pomáhá státu ve výkonu jeho působnosti a pravomoci, přičemž v míře stanovené zákony se musí řídit pokyny a nařízeními státních orgánů.*“⁴⁰ Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí při vydávání nařízení obce zákony a jinými právními předpisy, v ostatních případech též usnesením vlády a směrnicemi ústředních orgánů, návrhy opatření, popřípadě rozhodnutím krajského úřadu, učiněnými podle zvláštního zákona v rámci kontroly výkonu přenesené působnosti.⁴¹

Při této činnosti jsou obce podřízeny krajskému úřadu a také příslušným orgánům státní správy. Rozsah, ve kterém se jednotlivé obce podílejí na výkonu státní správy, není u všech obcí stejný. Obce za výkon přenesené působnosti získávají příspěvek ze státního rozpočtu. Výše příspěvku se liší v závislosti na množství úkolů, vykonávaných v přenesené působnosti, odvíjí se od počtu obyvatel správního obvodu obce a je také dána vztahem mezi počtem obyvatel obce a velikostí správního obvodu obce. Tento systém příspěvku na výkon přenesené působnosti je často velice kritizován, protože náklady na výkon přenesené působnosti jsou kryty jen z části.

Z výše uvedeného vyplývá, že z hlediska přenesené působnosti se práva a povinnosti jednotlivých obcí liší v závislosti na rozdílné míře přenesení státní správy.

Obce dle tohoto kritéria můžeme rozdělit do tří kategorií (stupňů):

I. stupeň: Základní rozsah přenesené působnosti

Každá obec prostřednictvím svých orgánů vykonává základní rozsah přenesené působnosti ve svém správním obvodu, což je tedy území obce. Výkon přenesené působnosti lze veřejnoprávní smlouvou⁴² svěřit jiné obci ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností. V České republice je v současné době více než 6200 obcí I. stupně.

³⁹ Podrobněji např. ust. § 61-62 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁴⁰ Autorský kolektiv *Obce 2005*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. ISBN 80-7357-075-0, s 36

⁴¹ KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2003. ISBN 80-7179-794-4, s 13

⁴² Základním právním předpisem, který upravuje uzavírání veřejnoprávní smluv je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

V zákoně o obcích ust. § 63 odst. 2 jsou vymezeny podstatné náležitosti, které musí veřejnoprávní smlouva obsahovat. K uzavření takové veřejnoprávní smlouvy je třeba souhlasu krajského úřadu.

II. stupeň: *Pověřené obecní úřady*

Pověřený obecní úřad⁴³ vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu ve správním obvodu obce a vedle této působnosti vykonává přenesenou působnost svěřenou mu zvláštními zákony ve správním obvodu stanoveném vyhláškou Ministerstva vnitra. Obce s pověřeným obecním úřadem stanovuje zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, v platném znění a v současné době se jedná o 389 obcí. Správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem jsou pak stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra. *Zákon o obcích neumožňuje obcím s pověřenými obecními úřady modifikovat rozsah zákonem jim svěřené přenesené působnosti prostřednictvím tzv. veřejnoprávní smlouvy a stejně tak ve vztahu k obcím s pověřeným obecním úřadem neobsahuje ochranné mechanismy pro případ, že tyto obce neplní své povinnosti při výkonu přenesené působnosti II. stupně.*⁴⁴

III. stupeň: *Obce s rozšířenou působností*

*Jako obecní úřad obce s rozšířenou působností je pro účel výkonu přenesené působnosti označován obecní úřad, který vedle základního rozsahu přenesené působnosti a vedle přenesené působnosti II. stupně, vykonává v rozsahu jemu svěřeném zvláštními zákony přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem.*⁴⁵ Taktéž jsou obce s rozšířenou působností vymezeny zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, v platném znění a v současné době se jedná o 205 obcí. Obcím s rozšířenou působností je zákonem umožněno rozsah zákonem jim svěřené přenesené působnosti modifikovat prostřednictvím tzv. veřejnoprávní smlouvy.

⁴³ Ust. § 64 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁴⁴ Autorský kolektiv *Obce 2005*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. ISBN 80-7357-075-0, s 40-41

⁴⁵ Autorský kolektiv *Obce 2005*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. ISBN 80-7357-075-0, s 40-42

3 Orgány obce

Jak jsem již výše uvedla, obec vykonává samostatnou a přenesenou působnost prostřednictvím vlastních orgánů, které si ze zákona sama utváří pro výkon své působnosti. Tento aspekt svobodného utváření je jeden z projevů územní samosprávy bez zásahu státu. Obecní zřízení označuje za orgány obce zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad, zvláštní orgány obce, dále také komise, jestliže jim byl svěřen výkon přenesené působnosti. Podle zákona o obecní policii jsou orgánem obce i obecní policie.

3.1 Zastupitelstvo obce

Již v Ústavě České republiky v čl. 101 je zakotveno právo obcí samostatně spravovat své záležitosti, které je naplňováno právě prostřednictvím zastupitelstva obce.⁴⁶ Ústava dále v čl. 102 odst. 1 a odst. 2 charakterizuje zastupitelstvo obce jako orgán obce, přímo volený jejími občany na funkční období 4 let. Ostatní orgány jsou utvářeny pouze zákonnou úpravou. Zastupitelstvo je nejvyšším orgánem obce, kterému náleží rozhodující oprávnění v oblasti samostatné působnosti. Zastupitelstvo rozhoduje v těch záležitostech, které jsou mu vyhrazeny zákonem zejména v ust. § 84 a § 85. Dále si může vyhradit další pravomoci v rámci samostatné působnosti obce mimo své pravomoci, které jsou v zákoně vymezeny radě obce podle ust. § 102 odst. 2. Zastupitelstvu obce je takto např. vyhrazeno vydávání obecně závazných vyhlášek obce, rozhodování o vyhlášení místního referenda, schvalování územního plánu obce, zřizování a rušení příspěvkových organizací. V přenesené působnosti zastupitelstvo obce vydává nařízení obce v těch obcích, kde se nezřizuje rada obce.

Co se týče maximálního či minimálního počtu volených členů zastupitelstva obce se odvozuje v závislosti na počtu obyvatel příslušné obce.⁴⁷ Počet určuje zastupitelstvo svým rozhodnutím na každé volební období nejpozději do 85 dnů před dnem konání voleb.

Zastupitelstvo obce zpravidla svolává a řídí starosta obce, přičemž se scházejí, alespoň jedenkrát za tři měsíce v obcích, kde se volí rada obce, a jedenkrát za dva měsíce v obcích, kdy se rada nevolí. V případě mimořádných skutečností se zastupitelstvo koná předčasně a to dle potřeby jednotlivé obce. Ze zákonných důvodů může být zastupitelstvo obce rozpuštěno

⁴⁶ Zastupitelstvo obce je jediný z orgánů obce, který je ústavně zakotven.

⁴⁷ Kritéria pro přesné určení počtu členů pro nové volební období dle ust. § 68 zákona č. 128/2000 Sb., zákona o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

na základě vydaného rozhodnutí ministerstva vnitra, vymezeno v ust. § 89 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.⁴⁸

3.2 Rada obce

Podle zákona o obcích „*Je rada obce výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.*“⁴⁹ Postavení rady a její příslušné pravomoci jsou upraveny v následujících ust. § 101 a § 102. Zde je mimo jiné uvedeno, že radu tvoří nejméně 5 a nejvýše 11 členů, počet členů je lichý a nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu zastupitelstva. Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo nemá alespoň 15 členů⁵⁰, v takovém případě plní funkci rady starosta s výjimkami, které jsou vyhrazeny zastupitelstvu, což je např. vydávání nařízení obce, zřizování či zrušování odborů.

Členy rady tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a ostatní členové, tzv. radní. Volí⁵¹ je zastupitelstvo obce z řad svých členů, případně odvolává z jejich funkce. Radu opět svolává starosta a schází se dle potřeby, jejíž jednání jsou neveřejná a ze schůzí se vyhotovuje zápis. Rada obce je orgán zabezpečující určitou kontinuitu správy obce. Z tohoto principu plyne, že pokud je odvolána rada obce jako celek, zůstává ve funkci až do zvolení rady nové.⁵² Jakmile dojde k rozpuštění zastupitelstva obce rozhodnutím ministerstva vnitra ze zákonných důvodů, zůstává rada obce nadále ve své funkci do doby zvolení nového zastupitelstva respektive stanovení správce obce.

3.3 Starosta

I v dnešní době stále v některých lidech utkvívá představa, že starosta o chodu a záměrech obce rozhoduje zcela sám dle své vůle. Tahle myšlenka je mylná, jelikož starosta obce nemá takový rozsah pravomocí, jak to na první pohled vypadá. Nemá v oblasti samosprávy dominantní postavení, kteréžto přísluší zastupitelstvu a radě. Starosta obce

⁴⁸ Podrobněji: Koudelka, Z. *Průvodce územní samosprávou*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2003. ISBN 80-7201-403-X, s 47-62.
HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo – Obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN 80-7179-442-9, s 160-161.

Ust. § 98 a ust. § 102 odst. 2 a 3, § 107 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁴⁹ Ust. § 99 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁵⁰ Z praktického hlediska nebývá většinou zřízena rada v obcích s počtem obyvatel do 10 000.

⁵¹ Podle ust. § 84 odst. 2 písmene l) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

⁵² Podrobněji. KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2003. ISBN 80-7201-403-X, s 63-66.
Ust. § 99 až ust. §102 zákona o obcích (obecní zřízení),v platném znění.

reprezentuje obec navenek ve formě sdělování, projevování názorů, hájení zájmů občanů a plnění daných záměrů obce.⁵³ Starostu jako orgán volí zastupitelstvo z řad svých členů, přičemž za své činnosti je zastupitelstvu odpovědný. Ve vztahu k ostatním členům je starosta nejen „*první mezi rovnými*“⁵⁴, ale přísluší mu i některé samostatné funkce a oprávnění.

Starostu zastupuje podle zákona místostarosta. Zastupitelstvo může zvolit více místostarostů a svěřit jim některé úkoly, ovšem v takovém případě musí určit, který místostarosta zastoupí starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci. Místostarostovi obce mohou být k plnění svěřeny i úkoly starosty, i když je přítomen, a to pokud je odmítne v rozporu se zákonem či rozhodnutím plnit starosta. Z praktického hlediska si starosta sám podrobně určuje agendu, kterou bude plnit místostarosta obce.

3.4 Obecní úřad

Obecní úřad je personálně tvořen starostou, místostarostou (místostarosty), tajemníkem obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce, zařazenými do obecního úřadu. Postavení a pravomoci obecního úřadu jsou upraveny zejména ust. § 109 až § 111 zákona o obcích. Jak bylo zmíněno v bodě 3, rozlišujeme v České republice tři stupně obecních úřadů dle rozsahu svěřené přenesené působnosti. V praxi dochází k časté záměně pojmů obec a obecní úřad. Je nutné citlivě rozlišit jejich význam, neboť obec je subjektem veřejné správy. Což znamená, že vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese zodpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Oproti tomu obecní úřad nemá právní subjektivitu, nýbrž má charakter administrativní (úřednický), nikoliv politický. Plní povinnosti jak v samostatné působnosti, tak i především v přenesené. V obcích II. a III. stupně se zřizuje funkce tajemníka⁵⁵ obecního úřadu, který je zaměstnancem obce. Ostatní obce mohou tuto funkci zřídit taktéž, a to dle svého uvážení s ohledem na finanční zátěž obecního rozpočtu.

3.5 Zvláštní orgány obce

V případech stanovených zvláštními zákony zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce, dále pak jmenuje a odvolává jejich členy. Zřízení zvláštních

⁵³ Postavení a pravomoci jsou zakotveny zejména v ust. § 103 až ust. § 108 zákona o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁵⁴ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo – Obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN 80-7179-442-9, s. 162

⁵⁵ Konkrétně je působnost a pravomoc tajemníka obecního úřadu upravena ustanovením § 110 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

orgánů obce v některých případech záleží jen na rozhodnutí starosty obce. Činnost zřízených zvláštních orgánů obce je financována z rozpočtu obce a členové těchto orgánů musí splňovat odborné předpoklady pro výkon příslušné funkce. Příkladem je komise pro projednávání přestupků, ošetřená zákonem o přestupcích. Ovšem postavení zvláštního orgánu obce mají též povodňové komise, jako fakultativní orgán je zřizuje rada obce, obligatorně zřizuje starosta obce s rozšířenou působností povodňovou komisi obce s rozšířenou působností.

3.6 Orgány zastupitelstva obce a rady obce

Zastupitelstvo každé obce si může v rámci své samostatné působnosti zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory.⁵⁶ Povinně se zřizuje finanční a kontrolní výbor, přičemž dle ust. § 5 zákona o obcích nejsou orgánem obce. Pro orgány obce je typický výkon určité rozhodovací pravomoci, která výborům ze zákona nepřísluší. Členy těchto výborů nesmí být starosta, místostarosta, tajemníci, ani osoby, které zajišťují rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu (střet zájmů). Vyjma úkolů svěřených zastupitelstvem, spadá do hlavní činnosti finančního výboru kontrola hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Kontrolní výbor po té provádí kontrolu, zda jsou plněna usnesení přijatá zastupitelstvem a radou obce, dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další úkoly dané zastupitelstvem. V obci, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 15 % občanů, hlásících se k jiné národnosti než české, taktéž se zřizuje povinně výbor pro národnostní menšiny.⁵⁷ Taktéž může být v obci zřízen osadní výbor.⁵⁸

Rada může zřizovat jako své iniciativní a poradní orgány komise⁵⁹, které jsou jí odpovědné. Ovšem v záležitostech přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi. Zákon připouští, aby starosta, po projednání s ředitelem krajského úřadu, svěřil komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech. V takovém případě mají komise postavení výkonného orgánu obce.

⁵⁶ Podrobně např. HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo – Obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN 80-7179-442-9, s 164.

Autorský kolektiv *Obce 2005*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2005. ISBN 80-7357-075-0, s 55-58

⁵⁷ Související ust. § 117 odst. 3 a § 120 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁵⁸ Zákon stanoví možnost zřízení osadních výborů v částech obce, za členy osadních výborů určuje zastupitelstvo občany obce, kteří jsou v příslušné části obce přihlášení k trvalému pobytu. Zákon o obcích, tak reaguje na skutečnost, že mnohdy nebyly adekvátně zastoupeny zájmy odlehklých částí obce, kdysi samostatných obcí připojených k obci či jiných částí ve velkých obcích a městech. Zvolené označení osadní výbor není zcela přesné, neboť se nemusí zřídit jen pro osadu coby místně oddělenou část obce s obytnými budovami, ale i jinak definovanou část obce. Osadní výbor tak může plnit funkce místního orgánu občanské iniciativy tak, jak to do roku 1990 zákon o národních výborech, předpokládal u občanských výborů.

⁵⁹ Předsedou komise, již byl svěřen výkon přenesené působnosti, může být jen osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost obdobně jako zaměstnanci obce zařazené v obecním úřadě podle zákona o úřednících územních samosprávných celků, pokud zákon nestanoví jinak.

4 Obecní zřízení - příklad města Vidnava, obce Stará Červená Voda a Mikroregionu Žulovsko

V této části se pokusím o aplikaci právních předpisů z praktického hlediska. Pro názorné nastínění jsem si vybrala obec Starou Červenou Vodu a Město Vidnavu, které se nacházejí v Olomouckém kraji.

4.1 Srovnání města Vidnava a obce Stará Červená Voda

4.1.1 Charakteristika Obce Stará Červená Voda

Český i německý název Červené Vody vznikl shodně od zbarvení vody či dna zdejšího potoka. Stará Červená Voda je obec skládající se z osad Stará, Nová a Dolní Červená Voda v údolí Červeného potoka. Přívlastky Stará, Nová a Dolní vznikly postupně, ale byly použity úředně až od 18. století k odlišení jednotlivých částí a osad. První katastrální a sídlištní jednotku tvořila Stará Červená Voda, druhou Nová Červená Voda a třetí Dolní Červená Voda s osadou Johanka a dalšími třemi osadami Vidnavské Fojtství, Nová Malá Kraš a Štachlovice, které však byly v roce 1924 připojeny k Vidnavě. Katastrální rozlohou 3669 ha patří mezi největší vesnice na Jesenicku. Obec k 1. 1. 2010 měla hlášených 645 obyvatel k trvalému pobytu.⁶⁰

4.1.2 Charakteristika Města Vidnava

Název Vidnavy byl odvozen od říčky Wydna. Vidnava se nachází v severní části jesenického okresu, na západním okraji Javornické pahorkatiny ve Vidnavské nížině. Od roku 1742 se Vidnava dostala do bezprostřední blízkosti státních hranic s Německem a po roce 1945 s Polskem. Tyto hranice i po úpravě v roce 1959, kdy bylo ve vidnavském katastru předáno přes 80 hektarů polského území Československu, obklopují město téměř ze tří stran. Město Vidnava je bohaté nejen svou historií, ale také kulturními památkami, které se zde dochovaly. Pro svou výjimečnost bylo celé historické jádro Vidnavy dne 10. 9. 1992 prohlášeno Ministerstvem kultury ČR za městskou památkovou zónu. V roce 2006 byl Vidnavě vrácen statut města. Celkový katastr obce činí 425 ha a mimo zastavěnou část jej

⁶⁰ Obec Stará Červená Voda: *Historie*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.staracervenavoda.cz/index.php?id=historie.html>>

tvorí zemědělská půda a lesy. Město se skládá z místní části Vidnava a z místní části Štachlovice. Město k 1. 1. 2010 evidovalo 1420 obyvatel, hlášených k trvalému pobytu.⁶¹

4.1.3 Orgány obce a města

Výše zmíněná obec i město se nachází v Olomouckém kraji. V rámci reformy veřejné správy zůstaly nadále obcí a městem s přenesenou působností v základním rozsahu. Městský úřad Vidnava je pověřený vedením matriky, jako Matriční úřad.

Zastupitelstvo města Vidnavy

Současné zastupitelstvo města Vidnavy (dále jen ZMV) bylo zvoleno v řádných volbách, které se konaly 20. a 21. října 2006. Voleb se zúčastnilo 49,19 % z 1 118 zapsaných voličů, kteří volili 15 členů ZMV. Počet členů zastupitelstva se řídí ustanovením § 68 odst. 1 zákona o obcích, a jelikož město k 1. 1. 2006 mělo trvale hlášených 1396 obyvatel k trvalému pobytu, tudíž je uvedený počet členů zastupitelstva v souladu se zákonem. Městský úřad Vidnava, v souladu se schváleným harmonogramem voleb, včas zveřejnil na své úřední desce počet členů ZMV, kde mohl již tehdy stanovit počet členů zastupitelstva v rozsahu od 7 členů do 15 členů, jelikož v ustanovení § 68 odst. 1 zákona o obcích se uvádí, že počet členů se stanoví tak, aby zastupitelstvo v městě, nad 500 do 3000 obyvatel mělo 7 až 15 členů. Politické složení ZMV znázorňuje tabulka č. 1.

Tabulka 1 - Politické složení zastupitelstva města Vidnava

Volební strana	Počet zastupitelů	Z toho počet zastupitelů bez politické příslušnosti
NK Alternativa 5	4	4
ČSSD Česká strana sociálně demokratická	5	3
KSČM Komunistická strana Čech a Moravy	1	1
NK Vidnavská ženská iniciativa	1	1
NK „Volba pro Vidnavu“	4	4
Celkem	15	13

Zdroj⁶², vlastní zpracování

⁶¹ Město Vidnava: *Historie*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.vidnava.cz/index.php/mesto-vidnava>>

⁶² Český statistický úřad – Olomouc: *Volby do zastupitelstev obcí 20.10. – 21.10.2006, jmenné seznamy*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW:

<<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=11&xdz=1&xnumnuts=7101&xobec=541303&xstrana=0>>.

Z výsledků voleb je zřejmé pestré složení ZMV a to z hlediska politické příslušnosti jejich členů včetně počtu zastupitelů z jednotlivých stran bez politické příslušnosti. Ze zjištěných údajů vyplývá, že v tomto, ale i v minulých volebních obdobích ve Vidnavě, zaujímají přední pozice ČSSD a nezávislí kandidáti. Zajímavé je povšimnout si nejen složení ZMV, ale také i počtu zastupitelů bez politické příslušnosti za jednotlivé volební strany (dohromady 13 z 15 členů zastupitelstva), které je vyčísleno v posledním sloupci v tabulce 1. Ve složení ZMV podle pohlaví jednoznačně dominují muži (11 z 15 členů ZMV), přičemž sedm členů má vysokoškolské vzdělání. Během čtyřletého volebního období pouze jeden člen ZMV se vzdal mandátu, a to z důvodu nastoupení na pracovní pozici, která je neslučitelná s výkonem funkce zastupitelstva města.

Ve městě Vidnavě ZMV zvolilo uvolněnou starostku, neuvolněného místostarostu a dále zvolili pětičlennou radu města. Což je opět v souladu se zákonem, jelikož v ustanovení § 99 odst. 3 se uvádí, že počet členů rady je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů. Podstatné je si uvědomit, že radu tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady. V obci Stará Červená Voda rada obce nebyla zvolena, jelikož se rada nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů. Z čehož dále vyplývá, že funkci rady obce zastává starosta, nestanoví-li zákon jinak. Všem členům zastupitelstva obce náleží odměna v souladu s ustanovením § 71 zákona o obcích.

Zastupitelstvo obce Stará Červená Voda

Voleb do zastupitelstva obce (dále jen ZO) Stará Červená Voda se účastnilo 58,99% z 495 zapsaných voličů, kteří zvolili 9 členů zastupitelstva obce. Obecní úřad Stará Červená Voda svým počtem 662 obyvatel k 1. 1. 2006 a velikostí územního obvodu spadá taktéž do stejné velikostní kategorie jako město Vidnava. Z výsledku komunálních voleb je zřejmé, že přední pozice zaujímají nezávislí kandidáti. V minulých volebních obdobích tomu tak ovšem nebylo, tento vývoj je totožný pouze s předcházejícím volebním období. Dle informací obecního úřadu v komunálních volbách měli zástupci KSČM skoro polovinu mandátů. Složení ZO dle pohlaví je téměř vyrovnané, ale i přesto převládají muži (5 z 9 členů ZO), přičemž 2 členové mají vysokoškolské vzdělání (nyní již jen jeden). Volební období zastupitelstva je poznamenáno zánikem mandátu jednoho člena ZO, a to úmrtím ke konci roku 2008. Vzhledem k tomu, že člen zastupitelstva byl starostou obce, zastával po

přechodnou dobu jeho funkci místostarosta obce. Do konce roku 2008 na 14. veřejném zasedání ZO byl doplněn člen zastupitelstva obce, který byl prvním náhradníkem dle výsledku komunálních voleb. Na tomto zasedání zastupitel složil svůj slib a tím přijal mandát, což je v souladu s ustanovením § 69 zákona o obcích. Následně v lednu 22. 1. 2009 na 15. veřejném zasedání ZO byl odvolán z funkce místostarosta obce a byl zastupitelstvem zvolen do funkce starosty (zvolen dle ustanovení § 84 odst. 2 písmena l), který pak navrhl místostarostku obce, která taktéž byla zastupitelstvem zvolena. Vzhledem k tomu, že nově zvolená místostarostka obce byla členkou finančního výboru, tudíž v souladu s ustanovení § 84 odst. 2 písmene l) zákona o obcích byla odvolána z funkce finančního výboru, jelikož dle ustanovení § 119 nemohou být členy kontrolních a finančních výborů starosta, místostarosta, tajemník, ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce obecního úřadu. Finanční výbor byl zastupitelstvem obce doplněn jedním ze zastupitelů. Ovšem složení zastupitelů se i před koncem svého volebního období setkává s další změnou, a to s písemnou rezignací jedno z členů ZO. V tomto případě nezbývá starostovi nic jiného, než opět postupovat dle výsledků komunálních voleb z roku 2006 a doplnit člena ZO. V obci Stará Červená Voda zvolilo ZO uvolněného starostu obce a neuvolněného místostarostu obce. Politické složení zastupitelstva obce znázorňuje tabulka č. 2.

Tabulka 2 - Politické složení zastupitelstva obce Stará Červená Voda

Volební strana	Počet zastupitelů	Z toho počet zastupitelů bez politické příslušnosti
KSČM Komunistická strana Čech a Moravy	1	1
NK „Sdružení nezávislých kandidátů“	4	4
NK „Sdružení nezávislých kandidátů – pro rozvoj obce“	2	2
NK Za prosperitu obce a spokojenost občanů	2	2
Celkem	9	9

Zdroj⁶³, vlastní zpracování

⁶³ Český statistický úřad – Olomouc: *Volby do zastupitelstev obcí 20.10. – 21.10.2006, jmenné seznamy.*

[online]. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW:

<<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=11&xdz=1&xnumnuts=7101&xobec=541036&xstrana=0>>.

Je nutné si uvědomit, že volby na lokální úrovni jsou voličům přece jen bližší, než v případě konání voleb do Parlamentu České republiky, kdy z vlastní zkušenosti mohou říci, že účast občanů při těchto volbách někdy nečiní ani 10%. V případě malých obcí a měst se jednotliví lidé znají, tudíž volí dle svých osobních zkušeností a názorů, dle předpokládaných schopností kandidátů, ale v potaz berou i politickou příslušnost. Členy zastupitelstva se proto velmi často stávají osoby, které se aktivně podílejí na veřejném životě obce, úspěšní podnikatelé a další jedinci, kteří díky svým skutkům získávají přízeň a důvěru místních obyvatel.

Ze získaných poznatků je zřejmé, že rozložení mandátů jednotlivých stran nese jistou váhu. Zpravidla by měli zvolení zastupitelé držet pospolu a vyvíjet aktivity, které by vedly ke zvelebení obce (města), ovšem tento fakt nemusí u některých existovat po celou dobu volebního období. V průběhu volebního období se i názory a postoje jednotlivých zastupitelů mění, vyvíjí dle získaných zkušeností a mnohdy jsou velmi poznamenány zastřeným pohledem. Tudíž soudím, že problémem malých obcí, jakou je i Stará Červená Voda, je věkové složení zastupitelstva, dosažené vzdělání jednotlivých členů zastupitelstva a také přebíhání k různým politickým příslušnostem či hluboce zakořeněné aspekty minulého režimu.

V obou srovnávaných subjektech byla dle výsledku komunálních voleb v souladu s ustanovením § 91 zákona o obcích dosavadními starosty svolána ustavující zasedání do 15 dnů ode dne vyhlášení výsledků voleb a zasedání do doby zvolení starosty vedli nejstarší členové zastupitelstva. Mandát členům vznikl dnem jejich zvolení, přičemž na začátku zasedání jednotliví členové zastupitelstva složili svůj slib a přijali ho svým podpisem.

Jak jsem již v teoretické části uvedla, pravomoci zastupitelstva jsou taxativně vymezeny v § 84 a § 85 zákona o obcích. Pokusím se tedy ve zkrácené formě nastínit rozsah předmětné oblasti, kterou se zastupitelstva zabývají v souladu s ustanovením § 84 zákona o obcích:

- Mezi jednu z pravomocí zastupitelstva patří zřizování a rušení organizačních složek a příspěvkových organizací a schvalování jejich zřizovacích listin.

V obci Stará Červená Voda je zřízena jako příspěvková organizace pouze Základní škola a Mateřská škola a organizační složkou obce Sbor dobrovolných hasičů III.

V městě Vidnavě jsou jako příspěvkové organizace zřízeny Základní škola a Mateřská škola, Základní umělecká škola a organizační složkou města je taktéž Sbor dobrovolných hasičů III, městská knihovna.

- Zastupitelstvu přísluší taktéž schvalovat rozvojové dokumenty, kterými jsou např. program rozvoje obce/města, územní plán obce/města a regulační plán. Obec Stará Červená Voda má schválen program rozvoje obce, kde je uveden akční plán obce, jehož priority jsou poskládané jinak, nežli u města Vidnava. Je to způsobeno tím, že Vidnava má již vybudovanou podstatnou část infrastruktury ČOV. Z prostudovaných zápisů ze zastupitelstva jsem zjistila, že obec Stará Červená Voda schválila žádost o provedení úpravy územního plánu obce. Jednotlivé priority programu rozvoje obce i města jsou znázorněny v tabulce č. 3 a 4.

Tabulka 3 - Priority programu rozvoje obce Stará Červená Voda

Pořadí důležitosti	Rozvojová osa obce	Název projektu
1	Rozvoj podnikání a podnikatelského prostředí	Vybudování zázemí pro komunální služby a MSP
2	Rozvoj podnikání a podnikatelského prostředí	Zpracování pobídky pro drobné investory
3	Stabilizace venkovského osídlení	Využití budovy bývalého kina a přilehlého pozemku
4	Rozvoj příjezdového cestovního ruchu a volnočasových aktivit	Vytvoření odpočívadla u Bařova lomu
5	Rozvoj příjezdového cestovního ruchu a volnočasových aktivit	Využití pozemku vedle areálu TJ
6	Rozvoj příjezdového cestovního ruchu a volnočasových aktivit	Záchrana kulturního dědictví Staré Červené Vody
7	Stabilizace venkovského osídlení	Zateplení budov ZŠ a MŠ
8	Stabilizace venkovského osídlení	Vybudování ČOV a tlakové kanalizace
9	Stabilizace venkovského osídlení	Výstavba 2 bytových domů s malometrážními byty
10	Stabilizace venkovského osídlení	Zastavovací studie pro skupinu rodinných domů
11	Stabilizace venkovského osídlení	Rekonstrukce a opravy MK ve Staré Červené Vodě

Zdroj⁶⁴

⁶⁴ Obecní úřad Stará Červená Voda: *Program obnovy obce Stará Červená Voda*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW: < http://www.staracervenavoda.cz/index.php?id=zobraz_dokumenty.php >.

Tabulka 4 - Priority programu rozvoje města Vidnava

Pořadí důležitosti	Rozvojová osa obce	Název projektu
1	Rozvoj podnikání a podnikatelského prostředí	Příprava zázemí pro podnikání v obchodu a ve službách
2	Rozvoj příjezdového cestovního ruchu a volnočasových aktivit	Využití historie městských katakomb pro potřeby CR
3	Rozvoj příjezdového cestovního ruchu a volnočasových aktivit	Dobudování sportovně-rekreačního areálu
4	Stabilizace venkovského osídlení	Rekonstrukce kina na víceúčelový objekt
5	Rozvoj příjezdového cestovního ruchu a volnočasových aktivit	Zřízení IC v objektu turistické ubytovny
6	Stabilizace venkovského osídlení	Kanalizace ul. Sadová - Nová
7	Stabilizace venkovského osídlení	Výstavba bytového domu s malometrážními byty
8	Stabilizace venkovského osídlení	Změna ÚP – nové stavební parcely
9	Dopravní dostupnost a dopravní obslužnost	Rekonstrukce a opravy MK ve Vidnavě
10	Rozvoj image mikroregionu a jeho obcí	Zpracování kalendáře kulturních a společenských akcí Vidnavy

Zdroj⁶⁵

Koncepční části Programů rozvoje obce i města jsou zpracovány v souladu se Strategií rozvoje Mikroregionu Žulovsko a vycházejí z analýz současného stavu. Jednotlivé rozvojové osy stanovují priority pro rozvojové projekty obce i města, které jsou jejich hlavním realizačním nástrojem programu rozvoje. Obec Stará Červená Voda uskutečnila projekty – Vybudování zázemí pro komunální služby a MSP, Záchrana kulturního dědictví Staré Červené Vody. Rozpracované projekty Zateplení budov ZŠ a MŠ, Vybudování ČOV a tlakové kanalizace, Zastavovací studie pro skupinu rodinných domů, Využití budovy bývalého kina a přilehlého pozemku. Město Vidnava uskutečnilo projekty – Dobudování sportovně-rekreačního areálu, Zpracování kalendáře kulturních a společenských akcí

⁶⁵ Městský úřad Vidnava: *Program obnovy obce Vidnava*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.nasemorava.cz/info.asp?obec=784>>.

Vidnavy, Zřízení IC v objektu turistické ubytovny. Rozpracované projekty – Změna ÚP – nové stavební parcely, Výstavba bytového domu s malometrážními byty, Kanalizace ul. Sadová – Nová.

- Výlučnou pravomocí zastupitelstev je každoroční schvalování rozpočtu a závěrečného účtu, jakož i vydávání obecně závazných vyhlášek (dále jen OZV). Podle evidence OZV (dle ustanovení § 12 odst. 4 zákona o obcích) má obec Stará Červená Voda k 1.1.2010 celkem 5 platných a účinných OZV. Přičemž město Vidnava dle platné evidence eviduje celkem 6 platných a účinných OZV. OZV upravují problematiku z oblasti místních poplatků, životního prostředí či činnosti místního pohřebiště.

Dle zveřejněných a prostudovaných usnesení musím konstatovat, že zastupitelstva byla starosty svolána nejméně jedenkrát za dva měsíce, mnohdy i častěji, a to z důvodu nečekaně vzniklých skutečností.⁶⁶ Obecní úřad i městský úřad včas informoval své občany o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání, a to alespoň 7 dní před zasedáním vyvěšením na úřední desce. Dříve se návrh programu zveřejňoval hlavně způsobem v místě obvyklém, ale od 01. 01. 2006 v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád,⁶⁷ který stanovil pro všechny správní orgány (i obce) povinnost zveřejňovat obsah úřední desky způsobem umožňující dálkový přístup, tudíž se program zveřejňuje v elektronické podobě. Z čehož vyplývá vedení evidence vyvěšování písemností a je kladen patřičný důraz na dodržování dat vyvěšení a sejmutí dokumentů, jelikož v případě jakýchkoliv právních sporů má tato skutečnost velkou váhu. Např. kdyby nebyl záměr převodu pozemku řádně vyvěšen a svěřen, celý akt převodu by byl právně neplatný. Z jednotlivých zasedání byl včas pořízen zápis, tj. do 7 dnů od konání veřejného zasedání, do kterých je možno na úřadech nahlédnout.

Rada města

Z ustanovení zákona o obcích vyplývá, že městský úřad plní úkoly, které mu byly uloženy zastupitelstvem města nebo radou města. Zápisy ze schůzí RMV dokládají, že uložené úkoly mají ve většině případů charakter zajištění podkladového materiálu pro rozhodování ZMV. RMV také často projednává a řeší návrhy, připomínky, které jí jsou předloženy komisemi a dohlíží na realizaci rozhodnutí.

⁶⁶ Ust. § 92 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁶⁷ ONDRUŠ, R. *Správní řád – nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-523-0, s 116-119

Nejčastěji se jednalo o svěřeni úkolů majetkoprávní komisi, která měla za úkol:

- zpracování znaleckých posudků na pozemky, které jsou předmětem uvažovaného prodeje,
- předloženi nabídek na vypracování projektových dokumentací na opravu opěrné zdi potoka poškozené povodní v roce 2009,
- zanalyzování možností umístění stavby bytového domu,
- přepracování a zpracování změny územního plánu města.

Pravomoci rady města jsou vymezeny v ustanovení § 102 odst. 2 zákona o obcích (obecní zřízení) v platném znění. Mezi nimi nalezneme i ustanovení, která zachycují vztah mezi radou města a městským úřadem:

1. Radě města je vyhrazeno stanovit rozdělení pravomocí v městském úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení městského úřadu.
2. Radě města také přísluší kontrolovat plnění úkolů městským úřadem v oblasti samostatné působnosti města.
3. Rada města stanovuje celkový počet zaměstnanců města v městském úřadu.
4. Organizační řád je schvalován radou města.
5. Rada města rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách.
6. Na základě podnětů rada města přezkoumává opatření, přijatá městským úřadem v samostatné působnosti.⁶⁸

Zastupitelstvo a rada města Vidnavy se na svých jednáních zabývá také podněty ze strany občanů, přičemž podklady k jednání zpracovávají příslušní zaměstnanci MěÚ. V loňském roce se nejčastěji jednalo o poskytnutí příspěvku na vybudování atestované čističky odpadních vod u rodinných domků ve Štachlovicích (což je oblast od Vidnavy vzdálena 3 km, která je součástí správního obvodu Vidnavy). Nejen vedení města, ale i občané, je si vědomo, že v roce 2015 musí město splnit všechny podmínky úplného odkanalizování. Rada města proto vyvíjí aktivity, které směřují k naplnění tohoto cíle. Stávající kanalizace potřebuje provést úpravy a dvě větve je třeba vybudovat nově, proto rada

⁶⁸ KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2003. ISBN 80-7201-403-X, s 65-66

obce zpracovává veškeré podklady pro podání žádosti z Operačního programu ŽP. V loňském roce také zpracovala a následně realizovala, i za pomoci zastupitelstva města, projekty „Česko-polské kulturní léto ve Vidnavě“, „Rozvoj záchranných systémů“, „Po stopách historie našich měst“ z Fondu mikroprojektů ČR-PR 2007-2013. Činnost rady je velmi různorodá od zpracování směrnic, organizačního řádu až po realizaci nejrůznějších projektů.

Zápisy ze schůzí rady jsou v souladu s ustanovení § 101 odst. 3 zákona o obcích (obecní zřízení), v platném znění a jsou uloženy zastupitelstvu města k nahlédnutí. Zápisy byly vyhotoveny do sedmi dnů a podepsány starostkou spolu s místostarostou. V průběhu skoro čtyř let nebyly vzneseny námitky členů rady proti zápisu.

Kontrolní a finanční výbory

V případě zřízení výborů oba porovnávané subjekty zřídily jako své iniciativní a kontrolní orgány finanční a kontrolní výbory.⁶⁹ Přičemž předsedou výborů je vždy člen zastupitelstva obce, ale vzhledem k tomu, že výbory nemají žádnou rozhodovací pravomoc, bývají ostatní členové doplnění z řad občanů. V případě města Vidnavy jsou všichni členové výboru zároveň členy zastupitelstva, u obce Stará Červená Voda tomu tak není. Dále sledávám rozdílnost ve způsobu vykonávání činnosti výborů, jelikož ZMV na svém zasedání schválilo Kontrolní řád (Zásady kontrolní činnosti výborů zastupitelstva města Vidnava), čímž je výborům dána nejen přesná náplň činnosti,⁷⁰ ale také specifikovanější způsoby výkonu jejich činnosti. Kontrolní i finanční výbor ZMV se sešel celkem šestkrát. A také ke konci roku předsedové výborů předložili zastupitelstvu zprávy o činnosti za příslušný rok, což je v souladu s ust. § 119 odst. 4 a 5 zákona o obcích.

V obci SČV, oproti městu Vidnava, nebyly schváleny zásady kontrolní činnosti výborů. Nacházím nesoulad se zákonem s ustanovením § 119 odst. 4 zákona o obcích, ve kterém je uvedeno, že o provedené kontrole výbor pořídí zápis, který obsahuje, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy opatření, směřující k odstranění nedostatků. Toto je výbory do jisté míry dodržováno, avšak mimo to je v odst. 4 uvedeno, že zápis podepisuje člen výboru a zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týká. Tato skutečnost již není členy výboru respektována, a tudíž výbory ve skutečnosti nepřikládají ke svým závěrům vyjádření

⁶⁹ Ust. § 117 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁷⁰ Ust. § 119 odst. 2 a 3 zákona o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

kontrolovaných orgánů ani s nimi nejsou zkontrolované podklady prokonzultovány. Z toho důvodu také nenalézám výslednou efektivitu fungování výborů, pro kterou byly zřízeny. Vzhledem k tomu, že „funkční období“ výborů je téměř u konce, proto bych navrhovala pro další nové období stanovit vnitřním předpisem přesnější kritéria způsobu činnosti kontrolního i finančního výboru, a také zlepšit komunikaci o výsledku zjištění mezi členy výboru a kontrolovanými orgány. Není zde dodržováno ani ustanovení § 119 odst. 5 zákona o obcích, kde je uvedeno, že výbor předloží zápis zastupitelstvu obce. Ze zákona zastupitelstvu není uložena povinnost zařadit výsledek kontroly výborů do programu veřejného zasedání, avšak zaobírání se případnými nedostatky by mohlo být zakotveno ve vnitřním předpisu. Kontrolní i finanční výbor se za celý rok sešel celkem třikrát, což z mého pohledu mi připadne jako nedostačující. Ovšem v ustanovení § 118 odst. 2 zákona o obcích je mimo jiné uvedeno, že výbor se schází podle potřeby.

Výbor pro národnostní menšiny

Výbor pro národnostní menšiny ZMV na veřejném zasedání neschválilo. Starostka města uvedla, že ve městě není procentuální zastoupení menšin. Sdělení je mylné, jelikož ZMV nic nebrání v tom, aby výbor pro národnostní menšiny zřídilo. V případě, že zastupitelstvo shledá za vhodné zřídit tento výbor, není již pak povinností dodržet ve výboru procentuální zastoupení příslušníků z národnostních menšin, tj. tito příslušníci nemusí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru. Oproti tomu v obci SČV byl výbor pro národnostní menšiny schválen. Předsedou pětičlenného výboru je zastupitel obce a členy tohoto výboru jsou zástupci národnostních menšin. Při volbě zástupců národnostních menšin ve výboru by zastupitelstvo obce mělo vycházet z jejich prohlášení, že se hlásí dle zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 230/2002 Sb., k národnostní menšině. Ve Staré Červené Vodě se více než 15 % hlásí k rumunské státní příslušnosti.⁷¹ Tento výbor ovšem žádné aktivity v obci nevyvíjí, proto si myslím, že by v této činnosti mělo dojít k nápravě.

⁷¹ Ust. § 117 odst. 3 zákona o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

Výbor pro školství, mládež a tělovýchovu, stavební výbor

Mimo jiné je v obci SČV také zřízen výbor pro školství mládež a tělovýchovu a stavební výbor. Výbor pro školství mládež a tělovýchovu vyvíjí činnosti směřující k aktivaci mládeže ke sportu a k využití jejich volného času. Pravidelně se schází, pořizuje se svých schůzek zápisy. V případě stavebního výboru usuzují, že tento výbor je již zřízen zcela zbytečně a měl by být zastupitelstvem zrušen. A to z toho důvodu, že změnou stavebního zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), přešly pravomoci na obec s pověřeným obecním úřadem Javorník.

Orgány rady města

V bodě 4.6. je uvedeno, že rada města může zřídit komise. V tomto smyslu RMV zřídila komise:

- Majetkoprávní komisi – je složena ze zastupitelů města a je pětičlenná. Vede např. evidenci nemovitého majetku města zapisovaného do katastru nemovitostí, připravuje a zabezpečuje podklady pro nakládání s nemovitým majetkem města.
- Kulturní komisi – rozvíjí kulturní aktivity a kulturní činnost je úzce spojena s činností Základní umělecké školy.

Zajímavé je povšimnout si, že zákon o obcích zařadil pojednání o výborech a komisích orgánů obce do hlavy V., nazvané „Orgány zastupitelstva obce a rady obce“. Předcházející hlava IV. se zabývá samotnými orgány obce, tak jak jsou vyjmenovány v ustanovení § 5 zákona o obcích. I z takto členěného uspořádání hlav zákona je vidět vůle zákonodárce rozlišovat mezi „orgány obce“ a „orgány těchto orgánů“. Z komparace výborů je zjevně viditelný rozdíl v činnosti, ale je nutné si uvědomit, že problematika činnosti výborů a komisí náleží do samostatné působnosti obce a jako taková je prioritně vnitřní záležitostí obce, do níž nemohou státní orgány (ani žádné jiné) zasahovat. Exekuční vynucení dodržování zákonných pravidel pro činnosti obce, vykonávané v samostatné působnosti, není možné a příslušné orgány obce v tomto případě nesou především politickou odpovědnost.⁷²

⁷² Týká se to např. chování k občanům obce v režimu ust. §16 zákona o obcích, poskytování informací členům zastupitelstva dle ust. § 82 zákona o obcích, řízení zasedání zastupitelstva a schůze rady, ale i vztahů zastupitelstva k výborům, a rady ke komisím, které si sami zřídili jako své pomocné orgány.

Shledávám také, že v zákoně není zakotveno žádné ustanovení, týkající se sankce za to, že by zastupitelstvo obce nezřídilo tzv. povinné výbory. I přesto, že Ministerstvo vnitra ČR vykonává ve vymezených situacích dozor a kontrolu nad samostatnou působností obcí (hlava VI. a VII. zákona o obcích), nemá donucovací pravomoc. Ovšem je nutné si uvědomit, že v těchto případech by MV mohlo pouze konstatovat, jak zní zákon a jak se měla obec, respektive její orgány, zachovat. V žádném případě nemůže obec ke splnění takových úkolů donutit nebo je za ni splnit nějakým náhradním způsobem. Zákon tedy stanovil jen taková rámcová pravidla pro činnost výborů a omezuje státní zásahy do činnosti na minimum. Z čehož vyplývá, že obce si mohou některé další podrobnosti, které nejsou v rozporu s minimální zákonnou regulací, stanovit svým vnitřním předpisem. Ze zjištění fungování výborů se domnívám, že by bylo velmi efektivní zpracovat problematiku výborů např. do svého jednacího řádu zastupitelstva obce, či vytvořit a schválit vlastní jednací řád výborů a to i přesto, že to zákon nepožaduje. Kdyby zastupitelstvo obce schválilo výborům jednací řád, nastavilo by tím přesná kritéria, čímž by byli nuceni je respektovat. Lze tedy souhrnně konstatovat, že výbory jsou poradními, iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce, nikoli samostatnými orgány, z čehož vyplývá, že v podstatě plní funkci sběru příslušných informací a jejich analyzování pro zastupitelstvo obce. V rozboru činností výborů jsem uvedla, že výbory pořídí z jednotlivých kontrol zápisy, kde uvedou případná svá stanoviska a připomínky k činnostem. Ovšem nemají pravomoc samy o sobě ukládat úkoly či realizovat, popřípadě iniciovat opatření k nápravě. Tato činnost již náleží zastupitelstvu obce, jemuž výbory obstarají k příslušnému rozhodnutí podklady. Z prostudovaných informací mne zaráží, že zákon přiznává výborům právo předkládat tato zjištěná stanoviska a návrhy zastupitelstvu obce (srovnání s ustanovením § 94 odst. 1 zákona o obcích), avšak zastupitelstvo obce nemá zákonnou povinnost se těmito návrhy a stanovisky zabývat, respektive nemá povinnost zařadit je na pořad svého jednání. Z toho soudím, že účinek těchto návrhů a stanovisek je tedy značně omezený. Upozornila jsem také na intervaly schůzek výborů, což také zákon o obcích ani jiný právní předpis neošetřuje. Z čehož vyplývá, že postupy svolávání výboru mohou být také stanoveny v jednacím řádu výboru, ať již je přijme zastupitelstvo obce nebo samotný výbor. Zákon o obcích vymezuje kontrolním a finančním výborům okruh úkolů, svěřených jim výslovně zastupitelstvem obce, a stanoví taktéž další úkoly, které tyto výbory provádí i bez pověření zastupitelstva obce, tudíž mají mezi výbory specifické postavení (srovnání ustanovení § 119 odst. 2 a 3 zákona o obcích, vůči obecnému ustanovení § 118 téhož zákona). Často opomíjeným faktem je skutečnost, že členové výborů jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních údajích a bezpečnostních

opatření, povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení členství ve výboru. V případě komisí rady města je problematika stručně upravena v ustanovení § 122 zákona o obcích (obecní zřízení). Úspornost zákonného textu je v daném případě záměrná, protože vznik, zánik i činnost těchto komisí je výhradní záležitostí samostatné působnosti města, do které stát zasahuje jenom minimálně. Rada města mohla, ale také nemusela, své komise zřizovat, rozhodnutí záleželo jen na ní. Stanovila podrobnější pravidla pro jejich činnost, přičemž i zdůraznila, jaký význam bude přikládat k iniciativám, respektive k výsledkům práce těchto komisí. Z čehož vyplývá, že komise jsou zřízeny jako iniciativní a poradní orgány, ovšem v případě, kdyby komisi byl svěřen výkon přenesené působnosti podle ustanovení § 103 odst. 4, byla by výkonným orgánem.

Městský úřad Vidnava

V čele MěÚ Vidnava stojí starostka a dále ho tvoří místostarosta a zaměstnanci města, zařazení do městského úřadu.⁷³ Rada města Vidnavy také schválila organizační řád MěÚ Vidnava. Městský úřad plní nejen činnosti v oblasti samostatné působnosti, ale také i v oblasti přenesené působnosti. V případě samostatné působnosti městský úřad plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada města, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Z prostudovaných podkladů se jedná zejména o přípravu podkladového materiálu pro rozhodování rady města, vypracování návrhů, konceptů, zpráv a dalších podkladových materiálů pro jednání zastupitelstva města, ale také delegace činnosti rady na jednotlivé zaměstnance tvořící městský úřad. Po seznámení s praxí MěÚ usuzují, že pro představu o rozsahu činností, které sem patří, jsou zápisy schůzi RMV a ZMV nejvhodnějším zdrojem, neboť činnost je velmi různorodá. Z hlediska četnosti převažují činnosti v oblasti financování města (sestavování rozpočtu jeho rozbor, kontrola hospodaření), ale také úkoly týkající se investic či majetkoprávní činností.

Přenesenou působnost vykonává městský úřad v základním rozsahu.⁷⁴ Podle prováděcího předpisu, vyhlášky Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, spadá město Vidnava pod obec s pověřeným obecním úřadem Javorník, jejíž správní obvod je vymezen územím obcí – Bernartice, Bílá Voda, Černá Voda, Javorník,

⁷³ Ust. § 109 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁷⁴ Příloha č. 1 k zákonu č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, v platném znění, přesně vymezuje obce II. a III. stupně.

Kobylá nad Vidnávkou, Skorošice, Stará Červená Voda, Uhelná, Vápenná, Velká Kraš, Vidnava, Vlčice, Žulová.

Městský úřad Vidnava je pověřený vedením matriky, je tedy Matričním úřadem. Působnost správních orgánů a výkon státní správy ve věcech matričních upravuje zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, v platném znění (dále jen zákon o matrikách). V příloze č. 1 k vyhlášce Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon o matrikách, nalezneme seznam matričních úřadů v České republice včetně vymezení jejich správních obvodů. Do matričního obvodu MěÚ Vidnavy spadají obce Stará Červená Voda, Velká Kraš, Vidnava.

Město Vidnava uzavřelo veřejnoprávní smlouvu s obcemi Stará Červená Voda, Černá Voda a Velká Kraš. Čímž orgány města vykonávají namísto orgánů obcí v jejich správním obvodu přenesenou působnost, svěřenou orgánům každé obce v rozsahu stanoveném dle ustanovení § 53 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění. Za projednávání přestupků a vedení přestupkové agendy se obce zavázaly poskytnout příspěvek ve výši 500,- Kč za každý projednávaný případ. Dříve velikost příspěvku za výkon přestupkové agendy činil pouze 200,- Kč za projednávaný případ, ale vzhledem k náročnosti a nárůstu případů se Město Vidnava rozhodlo výši příspěvku zvýšit. Obce na zvýšení ceny reagovaly kladně, jelikož je pro ně takové řešení přestupku výhodné, a to vzhledem k časové i finanční náročnosti (zaškolení pracovníka, náklady spojené se zřízením agendy, atd.). Smlouvy s jednotlivými obcemi jsou uzavřeny na dobu určitou, a to vždy do konce kalendářního roku.

Veřejnoprávní smlouva je upravena ustanovením § 63 odst. zákona o obcích, (obecní zřízení), v platném znění. Základním právním předpisem, jímž se uzavírání veřejnoprávních smluv řídí, je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění. *“Tady je obsažena obecná úprava režimu veřejnoprávních smluv, která kromě „základů“ režimu veřejnoprávních smluv má svůj význam mj. i pro ujasnění pravidel řešení příp. sporů z veřejnoprávních smluv.“*⁷⁵

Obecní úřad Stará Červená Voda

Řízení obecního úřadu je zajišťováno starostou, místostarostou, zaměstnanci obce, zařazenými do obecního úřadu, a zastupitelstvem obce. Uvnitř obecního úřadu funguje

⁷⁵ PRŮCHA, P. *Správní právo – obecná část*. 7. vyd. Brno: MU, 2007. ISBN 978-80-210-4276-6, s 309

jednotný vnitřní systém, který je dán vnitřními předpisy (řídící normy) a organizačními normami (pracovní a kontrolní řád). Obecní úřad vykonává základní rozsah přenesené působnosti pro své území, které je současně správním obvodem. Rozsah této působnosti se neodlišuje od ostatních obcí, neboť jejím výkonem jsou pověřeny všechny obce. Oproti městskému úřadu nevykonává agendu matriky. Oblast samostatné a přenesené působnosti je téměř shodná s Městem Vidnava.

5 Mikroregion Žulovsko

5.1 Charakteristika Mikroregionu Žulovsko

Mikroregion Žulovsko (dále jen MŽ) se nachází v Olomouckém kraji v okrese Jeseník a je tvořen osmi obcemi - Černá Voda, Kobylá nad Vidnavkou, Skorošice, Stará Červená Voda, Vápenná, Velká Kraš, Vidnava a Žulová. Geograficky leží mikroregion severozápadně od města Jeseník. Rozloha mikroregionu je 18 126 ha. Smlouva⁷⁶ obcí o vytvoření dobrovolného svazku obcí pod názvem Svazek obcí Mikroregionu Žulovsko nabyla účinnosti dne 15. 10. 1998. Základní údaje o obcích MŽ jsou uvedeny v příloze č. 1.

Zdroj⁷⁷

Obrázek 1 - Poloha Mikroregionu Žulovsko

Předmětem činnosti svazku obcí je spolupráce mezi obcemi, vzájemně koordinovaný postup při zajišťování společných zájmů obcí Mikroregionu Žulovska, a to ve všech oblastech, zejména však v oblasti dotační politiky státu a Evropské unie, zaměstnanosti,

⁷⁶ Ust. § 46 odst. 2 písmene b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

⁷⁷ Mikroregion Žulovsko: *Strategie Mikroregionu Žulovsko*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW: <http://www.zulovsko.cz/uredni_deska.htm>.

vzdělanosti, ochrany životního prostředí, podpory rozvoje malého a středního podnikání, cestovního ruchu aj. Činnost Svazku obcí nezasahuje do kompetencí a pravomocí příslušných územních orgánů státní správy a samosprávy. Svazek obcí je právnickou osobou (dle ustanovení § 49 odst. 3 zákona o obcích), jež odpovídá svým majetkem za nesplnění svých povinností. Právní způsobilosti nabývá svazek obcí zápisem do registru. Svazek obcí se ustanovuje na dobu neurčitou.

5.2 Orgány svazku obcí

Nejvyšším orgánem svazku obcí je Členská schůze, kterou tvoří vždy jeden zástupce každého člena svazku obcí. Člena svazku v Členské schůzi zastupuje starosta členské obce. Dále předseda svazku, místopředseda svazku a revizní komise. Podrobnější vymezení pravomocí jednotlivých orgánů nalezneme ve Stanovách MŽ, které jsou součástí přílohy č. 2.

5.3 Širší vztahy mikroregionu

Obce mikroregionu Žulovsko jsou součástí formálních i neformálních sdružení, která jsou vytvořena především za účelem ekonomického a sociálního rozvoje regionu.

Jedná se zejména o následující subjekty:

SMOJ (Sdružení měst a obcí Jesenicka):

- toto sdružení řeší zejména společnou problematiku dopravní obslužnosti, odpadového hospodářství a rozvojových aktivit na úrovni okresu Jeseník obecně,
- všechny obce mikroregionu jsou členy SMOJ.

Euroregion Praděd:

- jedná se o přeshraniční sdružení měst a obcí (česká a polská část), které prostřednictvím rozvojových nástrojů (PHARE CBC, INTERREG, OP ČR – Polsko apod.) řeší kromě kulturní výměny rovněž společné problémy, zejména v oblasti dopravní dostupnosti a obslužnosti, životního prostředí a cestovního ruchu,
- všechny obce mikroregionu jsou členy Euroregionu Praděd.

5.4 Pozitiva a negativa Svazku obcí Mikroregionu Žulovska

Spolupráce obcí umožňuje realizaci takových projektů, které by jednotlivými obcemi nemohly být mnohdy uskutečněny. Navíc spolupráci obcí podpořil nový zákon o obcích z roku 2000, který oproti obecnímu zřízení z roku 1990 rozšířil oblast meziobecní spolupráce na všechny kompetence v jejich samostatné působnosti. Svazkům obcí to umožnilo být příjemci finančních podpor z českých i evropských fondů.

Přesné vymezení kompetencí orgánů, činnost svazku, stanovení rozsahu a obsahu kontroly, což je zakotveno ve stanovách, umožňuje svazkům obcí předcházet problémům, které by mohly ochromit jejich činnost.

V případě čerpání finančních prostředků z českých i evropských fondů je nutná vždy jistá finanční spoluúčasť, což velmi často vyvolává rozhořčení starostů, jelikož je obtížné požadované zdroje zabezpečit. Dalším negativním faktem je schopnost legislativně a administrativně zabezpečit podání žádosti, a to i v souvislosti s realizací a vyúčtováním akce a demograficko-sociální problém, který vychází především z nepoměru v počtu a struktuře obyvatel jednotlivých členů svazku obcí. Z pravidla je výhodné, pokud je členem alespoň jedna velká obec nebo město, protože to napomáhá k lepšímu zvládnutí administrativy.

Mikroregion má zpracovanou svou rozvojovou strategii⁷⁸, jelikož jeho úlohou je koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje, iniciační činnost v oblasti řešení mikroregionálních problémů, definování mikroregionálních programů a aktivit a jejich účast na realizaci regionálních programů. Ze zpracovaných podkladů Ministerstva pro místní rozvoj⁷⁹ se potvrzuje, že je již samozřejmostí pořízení rozvojové strategie, která je pro rozvoj spolupracujících obcí jednoznačně přínosná. Zpracování rozvojové strategie vyžaduje systémovou týmovou práci odborníků a konzultantů, s cílem využít jejich znalostí a zkušeností, také dochází k zapojování občanů. Mikroregion Žulovsko skrze náročnost zpracování zadal vypracování své strategie odborné firmě.

Snahou je veškeré projekty propojovat s přínosy pro obyvatele mikroregionu a tím přispívat ke stabilizaci populace a k rozvoji její vzdělanosti a ekonomické úrovně. Z podkladů ČSÚ je patrný značný pokles počtu místních obyvatel a zřejmá vylidněnost

⁷⁸ Strategický rozvojový dokument mikroregionu je koncepčním dokumentem, který napomáhá systematicky řídit a organizovat změny v území. Je dokumentem, který vychází ze znalostí daného území a jeho potenciálu. Charakterizuje slabé a silné stránky dané oblasti, vymezuje základní priority rozvoje, které budou podporovány, cíle rozvoje, jednotlivá opatření vedoucí k jejich naplnění a doporučení.

⁷⁹ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionu* [online]. 2010 [cit. 2010-04-07]. Dostupný na [www: <http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/regionalnipolitika/Mikroregiony/MethodikaSRDmikroregionu/Methodika.pdf>](http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/regionalnipolitika/Mikroregiony/MethodikaSRDmikroregionu/Methodika.pdf)

během pracovního týdne či odliv kvalifikovanější části populace z mikroregionu. Vizí je dobře dostupný mikroregion s atraktivními podmínkami pro založení rodiny, trvalé bydlení a pro podnikání, s intenzivní péčí o kulturní a přírodní dědictví.

V rámci mikroregionu byly realizovány projekty, jejichž analýza shodně potvrzuje, že pro drtivou většinu z nich jsou hlavními činnostmi podpora cestovního ruchu a s ní spojená propagace a regionální rozvoj. Důležitým zdrojem prostředků mikroregionu i města Vidnavy byl Program obnovy venkova. Prostřednictvím tohoto programu město Vidnava realizovalo úpravy veřejných prostranství, částečně opravy místních komunikací, budov majetku města, nebo také opravy menších sakrálních staveb. Mikroregion Žulovsko tento program mimo jiné využilo na zpracování strategie, zřízení informačního systému, propagaci a rozvoj cestovního ruchu, aktualizaci koncepčního dokumentu. Členství města Vidnavy v Mikroregionu Žulovsko, a také členství v Euroregionu Praděd, umožnilo prohloubit příhraniční vztahy s Polskem. Mezi významné činnosti je nutné uvést např. otevření turistického přechodu na česko-polské hranici ve Vidnavě, konání kulturních akcí, hudebních festivalů či setkávání pracovníků z informačních center města Vidnava a gminy Skoroszyce. Přeshraničních aktivit bylo uskutečněno velké množství, které přinášejí užitek jak na straně české, tak i polské. Jednotlivé programy rozvoje obcí/města jsou souhrnně zpracovávány v rámci mikroregionu a následně jsou zapracovány do Strategie venkovského mikroregionu Žulovska. Přehled realizovaných projektů Mikroregionu Žulovska je znázorněn v tabulce č. 5.

Tabulka 5 - Realizované projekty Mikroregionu Žulovska

Název projektu	Poskytovatel dotace	Rok realizace	Celkové náklady v Kč
<i>Strategie MŽ</i>	60% Ol. kraj	1999	320 000,--
	40% obce MŽ		
	KrÚ OK (POV 99)		
<i>Informační systém MŽ</i>	60% Ol. kraj	1999	25 000,--
	40% obce MŽ		
	KrÚ OK (POV 99)		
<i>Propagace MŽ</i>	60% Ol. kraj	2001	200 000,--
	40% obce MŽ		
	KrÚ OK (POV 01)		
<i>Podpora a rozvoj cestovního ruchu MŽ</i>	60% Ol. kraj	2005	400 000,--
	40% obce MŽ		
	KrÚ OK (POV 05)		
<i>Zpřístupnění internetu pro širokou veřejnost Mikroregionu Žulovska</i>	75% EU (ERDF)	2006	2 648 342,--
	10% státní rozpočet		
	15% obce MŽ		
<i>Prezentace MŽ</i>	75% EU (ERDF)	2006	628 822,--
	25% obce MŽ		
	Euroregion Praděd		
<i>Propagace MŽ</i>	75% EU (ERDF)	2006	1 360 124,--
	15% Ol. Kraj		
	10% obce MŽ		
	KrÚ OK (GS)		
<i>Vzdělávání a poradenství MŽ</i>	60% Ol. kraj	2006	410 000,--
	40% obce MŽ		
	KrÚ OK (POV 06)		
<i>Aktualizace koncepčního dokumentu MŽ</i>	60% Ol. kraj	2007	385 560,--
	40% obce MŽ		
	KrÚ OK (POV 07)		
<i>Putovní oslavy MŽ</i>	60% Ol. kraj	2008	579 933,--
	40% obce MŽ		
	KrÚ (POV 08)		
<i>Deset let spolupráce MŽ a Gminy Skoroszyce</i>	85% EU (ERDF)	2009	452 116,--
	15% obce MŽ		
	Euroregion Praděd		

Zdroj⁸⁰, vlastní zpracování

⁸⁰ Mikroregion Žulovsko: Projekty mikroregionu Žulovsko-jednání s manažerem mikroregionu.

5.5 Důvody selhání projektů Mikroregionu Žulovsko

Snahou MŽ je veškeré projekty propojovat s přínosy pro obyvatele zde žijící, z čehož vyplývá, že zaměření jednotlivých implementačních projektů strategie mikroregionu musí být zcela jasné a konkrétní. Projekty musí být „šité na míru“ ve vztahu k jednotlivým geografickým částem mikroregionu a také k sektorům zde působících. Vzhledem k náročnosti realizace celého projektového cyklu byly veškeré dosavadní projekty zpracovány odbornou firmou. Přehled projektů je znázorněn v tabulce č. 6.

Tabulka 6 - Zamítnuté projekty Mikroregionu Žulovska

Zamítnuté projekty MŽ	Dotační program	Celkový rozpočet v Kč
Doprovodná infrastruktura MŽ	SROP III. výzva	16.652.000,---
Cyklostezky mikroregionu Žulovsko	SROP III. výzva	31.800.000,--
Propagace mikroregionu Žulovsko	SROP I. výzva	2.999.000,--
Podpora vytváření nových pracovních míst	ÚP OK	636.000,--
Webové stránky Žulovsko	INTERREG IIIA	223.500,--

Zdroj⁸¹, vlastní zpracování

Důvodem pro zamítnutí projektu „**Doprovodná infrastruktura Mikroregionu Žulovsko**“ byl nesoulad formulace projektového záměru s cíli dotačního programu, ale také nebyly dodány doklady o posouzení vlivu na životní prostředí, jelikož v navrhovaném objektu se vyskytovali netopýři. Projekt vyžadoval zpracování tzv. studie Environmental Impact Assessment (dále jen EIA),⁸² tedy posouzení projektu s dopadem na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů. Cílem projektu bylo vybudovat ubytovací kapacity a altánek s občerstvením. Vyřazení projektu by dle mého mínění nebylo nutné, ovšem v samotném počátku měla být posouzena vhodnost projektového záměru. Zarážející je, že požadavek na EIA je specifikován již v samotném textu výzvy a v Příručce pro žadatele.

⁸¹ Mikroregion Žulovsko: Projekty Mikroregionu Žulovska – jednání s manažerem mikroregionu.

⁸² Základním významem EIA je zjistit, popsat a komplexně vyhodnotit předpokládané vlivy připravovaných záměrů na životní prostředí a formulovat tak opatření ke zmírnění negativních vlivů na životní prostředí.

V případě projektu „**Cyklostezky Mikroregionu Žulovsko**“ byly zamítavým důvodem nedořešené majetkové vztahy. Nebyly doloženy doklady vlastnictví či smlouvy o pronájmech pozemku, především se jednalo o pozemky Pozemkového fondu ČR, Správy silnic Olomouckého kraje, Lesů České republiky, s.p.. Nedostatky byly odstraněny a projekt se další rok realizoval. Projektem se podpořil rozvoj cestovního ruchu, který je ekonomickým přínosem pro jednotlivé obce, které mají pro jeho rozvoj velký potenciál.

Již v samotné SWOT analýze, která je součástí Strategie venkovského mikroregionu Žulovsko, je mimo jiné uvedeno, že mezi slabou stránku mikroregionu patří nejen jeho samotná poloha, ale také nedostatek pracovních míst, zhoršující se úroveň ekonomické aktivity a uplatnitelnost pracovní síly na trhu práce. Z těchto důvodů se mikroregion pokusil podat žádost na projekt „**Podpora vytváření nových pracovních míst**“ z Operačního programu Řízení lidských zdrojů na Olomoucký kraj. Cílem projektu bylo vytvoření nových 24 pracovních míst, z toho 21 pracovních míst bylo vymezeno pro handicapované obyvatele a 3 pracovní místa byla zaměřena pro obyvatele ohrožené sociální exkluzí. Projekt taktéž nebyl doporučen k realizaci, jelikož věcná stránka projektu neodpovídala požadavkům výzvy, rozpočet nebyl dobře strukturován, neúplnost harmonogramu realizace a nebyla zde zvažována rizika předčasného opuštění projektu některými uchazeči. Posuzovatel projektu se domníval, že se jedná o skrytou formu veřejně prospěšných pracovních míst. Dojem byl možná utvořen nesprávně zvolenými slovy, uvedenými v popisu rozpočtu, jelikož tato matoucí slova již v samotném popisu projektu nebyla uvedena. Vzhledem k tomu, že se mikroregion potýkal, a stále potýká, s nezaměstnaností a s horším uplatněním obyvatel na trhu práce, proto pokládám za nutnost přistupovat k důkladnému administrativnímu zpracování žádostí. Myslím si, že projekt mohl být realizován, kdyby byl lépe administrativně a realizačně zvládnut. Nutno si uvědomit, že úřad práce specifikuje přesné podmínky na pozice pracovníků v rámci VPP. Dalším aspektem je, že příslušné obce si ze svého rozpočtu nemohou dovolit požádat o vytvoření více pracovních míst v rámci VPP, z praxe obce vytváří většinou 6 pracovních míst. Naskytá se zde ovšem možnost, že by obce vytvořily jedno či dvě pracovní místa pro tuto skupinu obyvatel. Avšak vzhledem k náročnosti týkající se péče, dohledu, vedení těchto lidí, obce od těchto záměrů ustupují. Usuzuji tedy, že myšlenka realizovat projekt „Podpora vytváření nových pracovních míst“ v rámci mikroregionu byla velmi vstřícným krokem, jak tuto skutečnost napravit.

Závěr

Reforma veřejné správy v České republice, která znamená jednoznačný příklon k modernímu evropskému pojetí veřejné správy, se zákonitě dotýká širokého okruhu problémů jak ústřední tak územní správy. Reformní kroky si kladou za cíl jak maximálně zkvalitnit a modernizovat výkony veřejné správy, ale taktéž přiblížit veřejnou správu občanům. Nutnost reformy veřejné správy vyplynula především z potřeby reagovat na změny ve společnosti po roce 1989, avšak požadavky na zkvalitnění výkonu nejprve státní správy a později i samosprávy vznikaly již dlouho předtím. Za první fázi územní reformy je považováno období a obsah jejího postupu od revitalizace obcí na samosprávných principech v r. 1990, navazující na ukončení činnosti dřívějších národních výborů, do ustanovení orgánů krajských samospráv na sklonku roku 2000. Druhá fáze reformy spočívá v ukončení okresních úřadů ke dni 31. 12. 2002 a převedení jejich agendy z části na kraje a z části na obce. Jednotlivé kroky reformy jsou naznačeny v krátkém historickém exkurzu obecní samosprávy, kde je poukazováno na vývoj systému obecních orgánů, který prošel v historii českých zemí dlouhým vývojem po zrodu obecní samosprávy v roce 1848. Nyní probíhá třetí fáze reformy veřejné správy, jejímž cílem je modernizace a elektronizace veřejné správy, současné moderní a dynamicky se rozvíjející se společnosti

Stěžejním bodem fungování českého obecního zřízení spatřuji do značné míry ve zvoleném smíšeném principu obecní samosprávy, kde je obcím vedle výkonu samosprávy svěřen také v určitém rozsahu výkon správy státní. Rozhodnutí, zda daná záležitost patří do působnosti samostatné či přenesené, je mnohdy obtížné rozpoznat. Zákon o obcích sice obsahuje propracovanou obšírnou definici samostatné působnosti s odkazem na „demonstrativní“ výčet záležitostí, které do této působnosti spadají, ale vzhledem k praxi je to nedostačující. Výčet představuje pomyslný odrazový můstek. Nutnost uvědomění spočívá v tom, že pod tuto definici lze prakticky zařadit takřka vše. Daný aspekt nenalézá řešení v taxativním výčtu záležitostí spadajících do samostatné působnosti obce, jelikož činnost obce je velice různorodá a vystihnout ji zcela, je prakticky nemožné. Praxe s sebou přináší vznik neobvyklých i nepředvídaných skutečností, které nejsou zakotveny v zákoně, avšak společné nalezení konsensu a rozšíření „demonstrativního“ výčtu záležitostí spadajících do samostatné působnosti dle praxe by mohlo být cestou k řešení.

Systém orgánů obce v českém obecním zřízení je systémem dvou kolegiálních (zastupitelstvo, rada) a dvou monokratických orgánů (starosta, obecní úřad). Zastupitelstvo

a rada obce se velkou měrou podílí na chodu úřadu. Zastupitelstvo jako vrcholný orgán obce, volen přímo občany, by měl soustředit veškeré pravomoci v oblasti samostatné působnosti. Obecní úřad, jako orgán vykonávající přenesou působnost, nemá v podstatě velký vliv na výkon samostatné působnosti, a to pouze v případě, kdy mu část pravomocí z přenesené působnosti nebyla svěřena radou. Starosta obce vystupuje jako reprezentant obce, který hájí zájmy obce navenek. Důležité je si uvědomit, že starosta nejedná jen samostatně dle své vůle vyplývající pro obec, ale jedná taktéž z pověření zastupitelstva či rady a potřebuje k provedení právních úkonů jejich schválení.

Z analýzy orgánů zastupitelstva a rady je v obecním zřízení zřejmá jejich benevolentní právní úprava. Z jistého úhlu pohledu to samosprávě umožňuje svobodné rozhodnutí, jakým způsobem bude tyto orgány zřizovat a umožňuje také upravit strukturu fungování. Avšak z jiného úhlu pohledu při nepřiliš důkladném fungování zastupitelstva či rady a zejména absenci jednacích řádů výborů či komisí to může přinést řadu problémů. Řešením by byla detailnější zákonná úprava výborů a komisí, a to například v podobě zakotvení povinnosti pro zastupitelstvo a radu vyhotovit a schválit jednací řády příslušných výborů a komisí, čímž by se případné nejasnosti eliminovaly. Správnost a kvalita plnění funkcí výborů má důležitý vliv na rozhodování v zastupitelstvu obce, tudíž preciznost jejich fungování by měla být respektována.

Legislativa nabízí obcím poměrně široký výběr způsobů spolupráce, které lze rozdělit do dvou základních skupin a to na spolupráci pouze mezi obcemi a na tu, při které obce mohou spolupracovat i s dalšími fyzickými a právníckými osobami. Čistě meziobecní spolupráce se může tedy odehrávat na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu formou dobrovolného svazku obcí nebo zakládáním právníckých osob, podle zvláštního zákona, dvěma nebo více obcemi. V současné době je ovšem širší spolupráce usilující o komplexní rozvoj realizována především prostřednictvím dobrovolných svazků obcí, které jsou právníckou osobou. Nutno si uvědomit, že na rozvoj území se nepodílejí jen obce, ale mají zde svůj nezanedbatelný podíl i další subjekty, které v dané oblasti působí, jakož jsou podnikatelé, neziskové organizace, různé spolky či nepřehlédnutelným aspektem jsou zájmy jednotlivých občanů. Z toho důvodu by měli být tito činitelé zapojeni do rozhodování o prioritních projektech a do jejich realizace. Obce se tedy sdružují do dobrovolných svazků obcí za účelem realizace projektů, které by samy nemohly realizovat, a tím přispívají k rozvoji a propagaci dané oblasti. Pozitivním faktorem podporující spolupráci obcí je vývoj právní normy, který reaguje na měnící se potřeby. Příkladem toho může být to, že novelizace

zákon o obcích z roku 2000 rozšířila rozsah oblastí oproti původnímu zákonu z roku 1990, ve kterých mohou působit dobrovolné svazky obcí. Dalším aspektem, který přispívá k preciznímu fungování seskupení obcí, je povinnost vypracovat stanovy sloužící k počátečnímu vyjasnění všech organizačních okolností.

Dobrovolné svazky obcí se stávají právoplatnými žadateli o finanční prostředky z veřejných zdrojů, které jim jednoznačně napomáhají realizovat velké množství projektů přispívající k rozkvětu jejich oblasti. Problémem, který vyplývá na povrch, je zabezpečení finančního rámce spolupráce, který je hodnocen jako velmi neuspokojivý a limitující. Spolupráce obcí není nijak finančně podpořena ze strany státu, tudíž záleží jen na nich, jaké zdroje jsou schopni zabezpečit. Mezi hlavní finanční zdroje patří členské příspěvky obcí, dotace z evropských či českých programů a taktéž případné zisky z vlastní podnikatelské činnosti. Ovšem na zisky z podnikání a na dotační fondy nelze vždy spoléhat. Je nutné si uvědomit, že prozatím spolupracující obce se podnikatelským aktivitám nevěnují vůbec, nebo je neprovozují s prvotním cílem zisku. V případě dotačních fondů je problémem nejistota pramenící v jejich získání, jelikož zde neexistuje nárok z těchto prostředků čerpat. Ostatní typ představují například dary, avšak ty prozatím představují jen zanedbatelnou část v rozpočtu svazku obcí. Pravděpodobné řešení bude spočívat ve vytváření finanční soběstačnosti svazků obcí, což tedy znamená soustředit a investovat především do projektů, které budou v budoucnosti samy zdrojem finančních prostředků.

Bakalářská práce tedy ukázala soustavu obecních orgánů v České republice, nastínila strukturu jejich vzájemných vztahů, objasnila přínosy dobrovolného sdružování obcí a zároveň přispěla k řešení některých problémových úseků zákonné úpravy.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Autorský kolektiv. *Obce 2005*. 1. vyd. Praha : ASPI, a.s., 2005. 856 s. ISBN 80-7357-075-0
2. DOBEŠ, J.; HLEDÍKOVÁ, Z.; JANÁK, J. *Dějiny správy v českých zemích do počátku státu po současnost*. Praha : NLN, s.r.o., 2005. 568 s. ISBN 80-7106-709-1
3. HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo – obecná část*. 6. vyd. Praha : C.H.Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-9
4. CHARBURSÝ, M. *Veřejná správa měst a obcí*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. 85 s. ISBN 80-7194-690-7
5. KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4
6. KOCÍCH, M. *Vývoj veřejné správy v českých zemích do roku 1960*. Opava: Slezská univerzita, 1997. 144 s. ISBN 80-85879-76-X.
7. KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí - základy obecního práva*. 1. vyd. Praha : CODEX Bohemia, s.r.o., 1998. 267 s. ISBN 80-85963-73-6
8. KOUDELKA, Z. *Průvodce územní samosprávou*. Praha : LINDE Praha, a.s., 2003. 237 s. ISBN 80-7201-403-X
9. MATES, P. *Kapitoly z historie české veřejné správy v letech 1848 – 1989*. Praha : VSE, 1996. 66 s. ISBN 80-7079-846-7
10. ONDRUŠ, R. *Správní řád - nová zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. 515 s. ISBN 80-7201-523-0
11. PRŮCHA, P. *Správní právo – obecná část*. 7. vyd. Brno : MU, 2007. 418 s. ISBN 978-80-210-4276-6
12. SCHELLE, K. a kol. *Československé dějiny státu a práva (1918 - 1945)*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1991. 164 s. ISBN 80-210-0346-4
13. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění
14. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění
15. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění
16. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
17. Příloha č. 1 k zákonu č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, v platném znění
18. Svazek obcí Mikroregionu Žulovska: *Strategie venkovského mikroregionu Žulovska*. Ostrava: Enterprise plc, s.r.o., 2007.
19. JANŠOVÁ, Marie. *Evropská charta místní samosprávy*. [online] 2009. [citováno 27.03.2010] . Dostupné na internetu: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/evropska-charta-mistni-samospravy-13600.html>>
20. Obecní úřad Stará Červená Voda: *Historie*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-04].

- Dostupný z WWW: <<http://www.staracervenavoda.cz/index.php?id=historie.html>>
21. Obecní úřad Stará Červená Voda: *Program obnovy obce Stará Červená Voda*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW:
< http://www.staracervenavoda.cz/index.php?id=zobraz_dokumenty.php >
 22. Město Vidnava: *Historie*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-04]. Dostupný z WWW:
<<http://www.vidnava.cz/index.php/mesto-vidnava>>
 23. Městský úřad Vidnava: *Program obnovy obce Vidnava*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-06].
Dostupný z WWW: <<http://www.nasemorava.cz/info.asp?obec=784>>
 24. Český statistický úřad – Olomouc: *Volby do zastupitelstev obcí 20.10. – 21.10.2006, jmenné seznamy*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW:
<<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=11&xdz=1&xnumnuts=7101&xobec=541303&xstrana=0>>
 25. Český statistický úřad – Olomouc: *Volby do zastupitelstev obcí 20.10. – 21.10.2006, jmenné seznamy*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW:
<<http://www.volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=11&xdz=1&xnumnuts=7101&xobec=541036&xstrana=0>>
 26. Mikroregion Žulovsko: *Strategie Mirkoregionu Žulovsko*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-06].
Dostupný z WWW: <http://www.zulovsko.cz/uredni_deska.htm>
 27. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionu* [online]. 2010 [cit. 2010-04-07]. Dostupný na www:
< <http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/regionalnropolitika/Mikroregiony/MethodikaSRDmikroregionu/Methodika.pdf>>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
EIA	Environmental Impact Assesment
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
KrÚ OK	Krajský úřad Olomouckého kraje
MěÚ	Městský úřad
MV ČR	Ministerstvo vnitra ČR
MŽ	Mikroregion Žulovsko
RMV	Rada města Vidnavy
POV	Program obnovy venkova
SČV	Stará Červená Voda
SMOJ	Sdružení měst a obcí Jesenicka
SROP	Společný regionální operační program
ÚP	Úřad práce
ZMV	Zastupitelstvo města Vidnavy
ZO	Zastupitelstvo obce

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Politické složení zastupitelstva města Vidnava	31
Tabulka 2 - Politické složení zastupitelstva obce Stará Červená Voda	33
Tabulka 3 - Priority programu rozvoje obce Stará Červená Voda	35
Tabulka 4 - Priority programu rozvoje města Vidnava.....	36
Tabulka 5 - Realizované projekty Mikroregionu Žulovska	50
Tabulka 6 - Zamítnuté projekty Mikroregionu Žulovska	51

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Poloha Mikroregionu Žulovsko.....	46
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Základní údaje o obcích Mikroregionu Žulovsko k 1.1.2008

Příloha č. 2 - Stanovy dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Žulovska

Základní údaje o obcích Mikroregionu Žulovsko k 1.1.2008

Charakteristika	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová
Počet částí obce	1	1	2	2	2	1	1	2
Katastrální výměra [ha]	996,6	1 082,1	4 651,1	3 667,9	3 677,2	2 150, 2	425,4	1 475,3
Počet obyvatel	625	477	778	662	1266	882	1398	1321
V tom v produktivním věku	433	299	571	469	939	606	990	973
Počet obyvatel na km ²	62,7	44,1	16,7	18,0	34,4	41,0	328,9	89,6
Průměrný věk	40,2	43,2	39,9	38,5	38,4	37,8	39,5	38,4
Pošta	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Základní škola	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO
Zdravotnické zařízení	NE	NE	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO
Policie	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE
Kanalizace (ČOV)	NE	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO
Vodovod	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Plynofikace	NE	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO

Zdroj: Svazek obcí Mikroregionu Žulovska: *Strategie venkovského mikroregionu Žulovska*. Ostrava: Enterprise plc, s.r.o., 2007.

STANOVY

dobrovolného svazku obcí
Svazek obcí Mikroregionu Žulovska

Zakládající členové svazku obcí Mikroregionu Žulovska a jejich zástupci:

Obec Skorošice se sídlem: 790 66 Skorošice 93, IČ: 00635863
zastoupená starostou Františkem Kadlecem

Obec Žulová se sídlem: 790 65 Žulová 36, IČ: 00303682
zastoupená starostou Jaromírem Kamarádem

Obec Stará Červená Voda se sídlem: 790 53 Stará Červená Voda 204, IČ: 00303356
zastoupená starostou Ing. Josefem Podlahou

Obec Černá Voda se sídlem 790 54 Černá Voda 57, IČ: 00302473
zastoupená starostou Adamem Mičákem

Obec Vápenná se sídlem: 790 64 Vápenná 442, IČ: 00303526
zastoupená starostou Leošem Hannigem

Obec Vidnava se sídlem: Mírové náměstí 80, 790 55 Vidnava, IČ:00303585
zastoupená starostou PaedDr. Miloslavem Haderkou

Obec Velká Kraš se sídlem: 790 58 Velká Kraš 132, IČ: 00635855
zastoupená starostou Ianem Novosádem

Obec Kobylá nad Vidnávkou se sídlem: Kobylá nad Vidnávkou 53,790 56 Žulová, IČ:
70599971
zastoupená starostou Bohumilem Pouličkem

(dále jen členové)

Čl. I.

Úvodní ustanovení

Svazek obcí Mikroregionu Žulovska (dále jen svazek obcí) je dobrovolným svazkem shora uvedených obcí v okrese Jeseník, ČR. Každý člen je zastoupen jednou osobou, a to starostou dané obce a každý člen má jeden hlas.

Svazek obcí vykonává svoji činnost na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích) a v souladu s právním řádem ČR. Činnost Svazku obcí nezasahuje do kompetencí a pravomocí příslušných územních orgánů státní správy a samosprávy. Svazek obcí je právnickou osobou (§ 49 odst. 3 zákona o obcích), jež odpovídá svým majetkem za nesplnění svých povinností. Právní způsobilosti nabývá svazek obcí zápisem do registru. Do registru se zapisují údaje stanovené zákonem, tj. název a sídlo svazku obcí, předmět činnosti, orgány, kterými svazek obcí jedná a jména osob vykonávajících jejich působnost. Svazek obcí se ustanovuje na dobu neurčitou.

Čl. II.

Název svazku obcí

Název svazku obcí zní: **Svazek obcí Mikroregionu Žulovska**

Čl. III.

Sídlo svazku obcí

Sídlem svazku je sídlo Obce Skorošice, 790 66 Skorošice 93

Čl. IV.

Předmět činnosti

Předmětem činnosti svazku obcí je vzájemně koordinovaný postup při zajišťování společných zájmů obcí vytvořeného svazku obcí, a to ve všech oblastech, zejména však v oblasti dotační politiky státu a Evropské unie, zaměstnanosti, vzdělanosti, ochrany životního prostředí, podpory rozvoje malého a středního podnikání, cestovního ruchu aj.

Čl. V.

Vznik a zánik členství ve svazku obcí

Členem svazku obcí může být pouze město nebo obec ČR, která přistoupí ke stávající smlouvě a stanovám a jejíž přistoupení bude schváleno nadpoloviční většinou hlasů všech členů svazku obcí (viz ustanovení Čl. 1). Podmínkou přistoupení je schválení přistoupení zastupitelstvem přistupující obce. Členem svazku obcí se přistupující obec stává dnem následujícím po dni, kdy se uskutečnila schůze, na které bylo přistoupení platně schváleno.

Členství ve svazku obcí zaniká projednáním na členské schůzi po předložení souhlasného stanoviska týkající se obce (obce vystupující). Členství vystupující obce zaniká posledním dnem roku, ve kterém bylo vystoupení projednáno. Vypořádání majetkového podílu se uskuteční dle čl. XI těchto stanov.

Čl. VI.

Práva a povinnosti členů svazku obcí

1. Každý člen svazku má právo zúčastnit se členské schůze, hlasovat na ní, požadovat vysvětlení a uplatňovat návrhy.
2. Každý člen svazku má právo být volen do orgánů svazku a účastnit se tak jejich činností.
3. Každý člen svazku je povinen dodržovat stanovy a rozhodnutí členské schůze.
4. Každý člen je povinen hradit členské příspěvky v daném termínu a výši a podílet se na nákladech svazku obcí. Příspěvky i podíl na nákladech se určují poměrem počtu osob v jednotlivých obcích a člen je povinen poměrnou část uhradit v termínu stanoveném Členskou schůzí.
5. Každý člen má právo provést kontrolu hospodaření svazku.

Čl VII. Orgány svazku obcí

Svazek obcí má tyto orgány:

1. Členská schůze
2. Předseda a místopředseda
3. Revizní komise

Orgány svazku obcí se volí na období 2 let. Opětovné zvolení je možné.

Čl VIII. Členská schůze

1. Nejvyšším orgánem svazku obcí je Členská schůze, kterou tvoří vždy jeden zástupce každého člena svazku obcí. Člena svazku v Členské schůzi zastupuje starosta členské obce. Všichni členové mají právo zúčastnit se jejího jednání. Nemůže-li se jednání zúčastnit stanovený zástupce obce, může ho na základě plné moci zastoupit jiná jím pověřená osoba. V plné moci musí být určen rozsah oprávnění. Každý člen svazku obcí má při hlasování jeden hlas.

2. O průběhu členské schůze se pořizuje zápis s rozhodnutím členské schůze, prezenční listinou a výsledky hlasování. Schůzi řídí předseda, místopředseda, nebo jimi pověřený člen svazku obcí.

3. Do působnosti členské schůze náleží:

- a) schvalování stanov a případných změn,
- b) volba a odvolávání předsedy, místopředsedy a jednotlivých členů revizní komise, případně stanovit těmto odměnu za práci pro svazek obcí
- c) rozhodování o společných akcích, kde předpokládané náklady budou činit minimálně 10.000,-Kč,
- d) stanovení výše příspěvků a nákladů na společné akce,
- e) rozhodování o výběrových řízeních dle zákona o veřejných zakázkách včetně rozhodování o zpracovatelských podkladech vyhodnocujících realizaci projektu.
- f) rozhodnutí o přistoupení a vystoupení členů
- g) rozhodování o opatření navržených revizní komisí
- h) rozhodnutí o vyloučení člena
- i) ostatní rozhodnutí svěřená členské schůzi zákonem nebo jejím rozhodnutím
- j) schvalování hospodaření,
- k) rozhodnutí o zániku svazku, jeho likvidaci eventuelně jmenování likvidátora,
- l) rozhodnutí o vypořádání dle čl. XII odst. 3 těchto stanov

4. Řádnou členskou schůzi svolává předseda 6x do roka, a to písemnou pozvánkou, kterou lze doručit i emailem nebo faxem. V pozvánce se uvede program jednání, případně též návrh rozhodnutí, které má být na této členské schůzi schváleno.

5. Předseda je povinen svolat mimořádnou členskou schůzi, požádá-li o to revizní komise nebo tři čtvrtiny všech členů svazku obcí.

6. Členská schůze je schopna se usnášet je-li přítomna nadpoloviční většina všech členů svazku. K přijetí usnesení je potřeba nadpoloviční většina hlasů všech členů svazku, přičemž usnesení lze přijat i souhlasným písemným prohlášením nepřítomného člena.

7. Nebude-li na členské schůzi přítomni členi s nadpoloviční většinou hlasů, svolá předseda do 14 dnů další členskou schůzi, kde stačí k rozhodnutí nadpoloviční většina přítomných členů. 5.

8. Členská schůze ustanovuje dle potřeby pracovní skupiny, stanoví jim úkoly a vyhodnocuje jejich plnění.

ČI IX.

Předseda a místopředseda svazku obcí

1. Předseda je statutárním orgánem svazku obcí a řídí činnost svazku mezi jednotlivými členskými schůzemi, jedná navenek jeho jménem a podepisuje dokumenty.
2. Místopředseda vykonává funkci předsedy v jeho nepřítomnosti, nebo v případech svěřených mu na základě písemného pověření předsedy svazku, nebo členské schůze.
3. Do působnosti předsedy patří:
 - a) svolávat, řídit a organizačně zajišťovat členskou schůzi,
 - b) plnit úkoly dané členskou schůzí
 - c) jednat jménem svazku se třetími osobami a podepisovat s tím související písemnosti v souladu s rozhodnutím členské schůze,
 - d) zajišťovat vedení účetnictví a archivaci dokladů, předkládat výsledky hospodaření revizní komisy a členské schůzi,
 - e) zajišťovat práce spojené se zánikem svazku
 - f) vykonávat činnosti uložené rozhodnutím členské schůze
4. Prvního předsedu a místopředsedu zvolí ustavující členská schůze. Další předsedy a místopředsedy volí členská schůze.

ČI X.

Revizní komise

1. Revizní komise dohlíží na výkon působnosti předsedy, místopředsedy a na celkovou činnost svazku obcí.
2. Revizní komise má 3 členy, které volí členská schůze z členů i jiných fyzických či právnických osob. Z těchto si volí členové předsedu.
3. Člen revizní komise nesmí být zároveň předsedou nebo místopředsedou svazku.
4. První členy komise zvolí ustavující členská schůze. Další členy komise volí členská schůze.
5. Revizní komise kontroluje hospodaření svazku obcí a každoročně zajistí přezkoumání hospodaření svazku obcí auditorem za uplynulý kalendářní rok dle ustanovení § 53 zákona o obcích, výsledky kontroly předkládá členské schůzi k projednání.
6. Revizní komise se schází 4 x ročně, jednání svolává předseda komise.
7. Revizní komise je usnášeníschopná, jestliže je přítomna nadpoloviční většina členů komise. Komise rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.
8. Komise navrhuje členské schůzi opatření a v naléhavých případech dává návrh na svolání mimořádné členské schůze.

XI.

Finance a majetek

1. Svazek obcí hospodaří se svěřenými prostředky a majetkem v souladu platnými právními předpisy, rozhodnutím členské schůze, schválenou vnitřní směrnicí o hospodaření, podmínkami poskytovatelů dotací a darů.
2. Finanční prostředky svazku jsou vedeny na samostatném účtu u finančního ústavu.
3. Při založení svazku obcí do něj členové svazku obcí nevkládají žádný majetek.
4. Členové přispívají na činnost svazku částkou, která je stanovena počtem osob v obci k 1.1. příslušného kalendářního roku dle evidence obyvatel v každé obci x 3,- Kč a hradí se na účet svazku obcí nejpozději do 31.3. příslušného kalendářního roku. První splátka bude uhrazena do 3 měsíců po zaregistrování svazku obcí.
4. Majetek svazku je tvořen těmito zdroji příjmů:
 - a) dotací CBC Phare
 - b) státními prostředky
 - c) dary a příspěvky třetích osob
 - d) majetkovými vklady členů
 - e) členskými příspěvky

Čl. XII.

Zrušení a likvidace svazku, vyloučení člena

1. Svazek je možno zrušit rozhodnutím členské schůze. Členská schůze může rozhodnout o vyloučení člena z těchto důvodů - neplacení příspěvků a nákladů ani v náhradním termínu do 3 měsíců po splatnosti příspěvků nebo nákladů
Účast vyloučeného člena zaniká dnem určeným v usnesení členské schůze.
2. Svazek zaniká výmazem z registru KÚOK po předchozím provedení likvidace za přiměřeného použití obchodního zákoníku.
3. O postupu a způsobu likvidace včetně finančního vypořádání rozhoduje členská schůze, která rozhodla o likvidaci tak, aby byl dodržen bod 4.a) tohoto článku.
4. Majetkové vypořádání při a) při likvidaci a při b) skončení účasti člena ve svazku obcí :
 - a) při likvidaci
 - investiční majetek - stavba, zůstává na území člena svazku, kde byl vybudován a zůstává výlučně jeho majetkem, s tím, že tento člen je povinen vypořádat hodnotu tohoto majetku ostatním členům, přičemž rozhodující je tržní hodnota nemovitosti a výše nároku na likvidační podíl
 - vypořádání movitého majetku, práv, závazků a pohledávek svazku bude řešeno na základě inventur a rozhodnutí členské schůze.Likvidační podíly jsou určeny poměrem podle počtu osob k 1.1. příslušného kalendářního roku dle evidence obyvatel v každé obci. Pokud se členové nedohodnou o rozdělení věcí movitých a pohledávek, budou tyto prodány a výtěžek rozdělen.
Při rozdělení bude přiměřeně použito postupů jako při rozdělení podílového spoluvlastnictví, vždy však tak, aby byl dodržen likvidační podíl.
 - b) při vystoupení nebo vyloučení ze svazku obcí má vystupující (vyloučený) člen - obec nárok na podíl na majetku, který se určí poměrem počtu jejich osob ke dni ukončení účasti k počtu osob všech ostatních obcí ve svazku ke dni ukončení účasti. Rozhodující je inventura ke dni ukončení účasti, vyúčtování do 1 měsíce. Úhrada podílu se provede nejpozději do 3 měsíců od vyúčtování, přičemž členská schůze může dle majetkových poměrů svazku tuto lhůtu prodloužit maximálně o 6 měsíců.

Svazek obcí je oprávněn započíst na podíl končícího člena všechny splatné i nesplatné pohledávky, které vůči němu svazek obcí má.

Zisk a ztráta se rozdělí na jednotlivé obce podle počtu obyvatel k 1.1. příslušného kalendářního roku dle evidence obyvatel v každé obci.

Končící člen má v případě ztráty povinnost při skončení účasti uhradit do tří měsíců od skončení na účet svazku obcí podíl na ztrátě. Podíl se určí stejným podílem, jak by se určil podíl na majetku v případě, že by majetek svazek obcí měl. U vyloučeného člena může členská schůze lhůtu pro úhradu zkrátit, případně určit, že podíl na ztrátě je splatný ke dni ukončení účasti.

5. Návrh na výmaz zrušení z registru KÚOK podává poslední předseda svazku.

František Kadlec v.r.
předseda

Adam Mičák v.r.
místopředseda